
MULDHATA YOHAANNISI

Seensa

1 Kun Muldhata Yesuus Kiristoosi, kan akka inni waan dhiyootti ta'uu qabu tajaajiltoota^a isaatti argisiisuuf jedhee Waaqayyo isaaf kennee dha; Yesuus maleekkaa isaa gara tajaajilaa isaa gara Yohaannisiitti ergee akka muldhanni sun beekamu godhe. ²Yohaannisi isaa waan arge hundumaa jechuunis dubbii Waaqayyootii fi dhuga - bayiisa^b Yesuus Kiristoosi dhugaa bawuu dha. ³Namni dubbii raajii^c kana dubbisu eebbifamaa dha; warri waan raajii sana keessatti barreeffame dhagayanii garaatti qabatanis eebbifamoo dha; yeroon sun dhiyaateeraatii.

Dhaamsa Nagayaatii fi Kadhannaa Galataa

⁴Yohaannis irraa,

Gara waldoota kiristaanaa kanneen kutaa biyya Isiyaa keessa jiran torbaniitti;

Isa jiru, isa ture, isa dhufuuf jiruu fi hafuurota^d torban fuula teessoo isaa dura jiran irraa; ⁵Akkasumas Yesuus Kiristoosi dhugeessaa amanamaa, hangafa warra du'a keessaa kaafamaniitii fi bulchaa mootota lafaa ta'e sana irraa ayyaannii fi nageenni isiniif haa ta'u.

Isa nu jaalatu fi isa dhiiga

isaatiin cubbuu keenya irraa bilisa nu baase^e, ⁶Isa akka nu Waaqa isaatii fi Abbaa isaa tajaajilluuf mootummaa fi luboota^f nu godhe sanaaf ulfinnii fi humni baraa hanga barabaraatti haa ta'u; aamiin.

⁷Kunoo, inni duumessaan dhufa; warri isa waraananilleen otoo hin hafin

ijji^g martinuu isa ni arga;

sabni lafaa martinuus waayee isaatiif ni gadda^h;

akkasumas ni ta'a; aamiin.

⁸Waaqayyo Gooftaan waan cufa danda'u, inni amma jiru, inni duri turee fi inni dhufuuf jiru sun, "Alfaa fi Omeegaani ana" jedha.

Nama Ilma Namaa Fakkaatu Tokko

⁹Ani obboleessi keessan Yohaannis cinqamaⁱ keessatti, mootummaa fi obsa Yesuus Kiristoosi keessattis isin waliin kan hirmaadhu sababii dhubbii Waaqayyootii fi sababii ragaa Yesuus Kiristoosiitiif jedheen lafa bishaan jidduu^j Phaaximoo jedhamtu irra ture. ¹⁰Anis guyyaa

^{a1} ykn *hojjattoota*; ^{b2} ykn *ragaa/dhugeessaa*; ^{c3} ykn *dubbii raagaa kana/himana kana*; ^{d4} ykn *ayyaanota*; ^{e5} ykn *nu balchoomse*; ^{f6} ykn *qaallolee*; ^{g7} ykn *iltii*; ^{h7} ykn *laaleffata*; ⁱ⁹ ykn *dhiphinna*; ^{j9} ykn *odola*

Goofaatti Hafuuraan guutamee ture; dudda kiyya duubbattis qoonqa^k guddaa qoonqa magalataa^l fakkaatu tokko nan dhagaye. ¹¹Qoonqi sunis, "waan argitu kitaaba maramaa irratti barreessiitii gara waldoota kiristaanaa torbaniitti jechuunis gara Efesooniitti, gara Samirneesiitti, gara Phergaamooniitti, gara Tiyaaxirooniitti, gara Sardeesiitti, gara Filaadeelfiyaatii fi gara Lodoopiyaatii ergi" jedhe.

¹²Anis qoonqa natti dubbachaa ture sana ilaaluuf jedhee uf-irra gargale; ani yommuu uf-irra garagaletti baattuwwan ibsaa kanneen warqii irraa hojjataman torba nan arge. ¹³Baattuwwan ibsaa sana jidduus nama, "Ilma Namaa fakkaatu" tokkottu ture; innis uffata dheeraa miila gawu uffatee, naannoo qoma isaatti immoo saqqii^m warqii hidhatee ture. ¹⁴Mataan isaatii fi rifeensi isaa adii akka jirbii hiddamee yookiin adii akka cabbii ture; ijji isaas akka arraba ibiddaa ture. ¹⁵Miilli isaas naasii boolla ibiddaa keessatti diimeffame fakkaata ture; sagaleen isaa immoo akkuma sagalee huursaa bisaan baay'ee ti. ¹⁶Harka isaa kan mirgaatiin urjii torba qabatee ture;

afaan isaa keessaas goraadee qaramaa afaan lamaatu baye; fuulli isaas biiftuu humna guutuun iftu fakkaata ture.

¹⁷Ani yommuu isa argetti akka nama du'ee miila isaa jalattin lafa dhaye; inni immoo harka isaa kan mirgaa narra kaayee akkana naan jedhe;" hin sodaatin; ani isa jalqabaatii fi isa dhumaa ti; ¹⁸Isa jiraataadhas. Ani du'ee ture; amma garuu baraa hanga barabaraatti nan jiraadha; furtuuⁿ du'aatii fi kan Sii'oliis qaba.

¹⁹Kanaaf ati waan argite, waan amma jiruu fi waan gara fuulduraatti ta'u barreesi. ²⁰Dhossaan urjii torbaa kanneen ati harka kiyya kan mirgaa keessatti argiteetii fi baattuwwan ibsaa kanneen warqii irraa hojjataman torbanii isa kana; urjiin torban maleekota waldaa kiristaanaa torbanii ti; baattuwwan ibsaa torban immoo waldoota kiristaanaa torbani.

Gara Waldaa Kiristaana Efesooniitti

2 Maleekkaa waldaa kiristaanaa Efesooniitti akkana jedhii barreessi;

^k10 ykn *sagalee/qoonqoo*; ^l10 *Xurumbaa*;
^m13 ykn *gurdaa/marxoo*; ⁿ18 ykn *qulfi/bantuu*

2:1 *Efesooni* - Efesoon magaalaa (dira) guddoofi beekamtuu kutaa biyya Isiyaati; Isiyaan immoo biyya Roomaa Keessatti argamti. Ishiinis buufata doonii (hoboloo) tan hujiin itti baayatuufi tan daldalaan badhaateedha; handhura falfala waaqittii Arxeemisi (HuE 19:27,35 ilaalaa) akkasumas lafa hujiin falfalaa itti hojjatamu turte (HuE. 19:19).

Inni urjii torba harka isaa kan mirgaatti qabatee baattuwwan ibsaa kanneen warqii irraa hojjataman jidduu dedeebi'u sun akkana jedha: ²Ani hujii kee, dadhabii keetii fii obsaan dhaabachuu kee beeka; akka ati caldhiftee namoota hamoo hin dhiifne, warra otoo ergamtoota hin ta'in ergamtoota ufiin jedhan qortee akka isaan sobduu ta'an mirkaneessites nan beeka. ³Ati maqaa kiyyaaf jettee obsaan dhaabatteerta. Rakkinna obsiteerta; hin dadhabnes.

⁴Ta'us jaalala kee isa jalqabaa dhiisuu keetiif ani si komadheera^o. ⁵Kanaaf maal irraa akka kufte yaadadhu^p; qalbii jijjiiradhuutii^q hujii kee isa jalqabaa sana hojjadhu; yoo ati qalbii jijjiirachuu baatte immoo ani sitti nan dhufa; baattuu ibsaa keetiis bakka^r isaatii nan fuudha. ⁶Garuu waan gaarii tokko qabda; hujii Niqolaawotaa kan ani jibbu sana atis ni jibbita.

⁷Namni gurra qabu waan Hafuurri^s waldaa Kiristaanaatiin jedhu haa dhagawuu; nama injifatu^t akka inni muka jireenyaa kan jannata Waaqayyoo keessa jiru irraa nyaatuuf mirga nan ken-naafi.

2:8 *Samirnees* - Samirnees (amma Ismiir jedhamti) magaalaa dureettiifi buufata doonii tan Yihuudonni hedduun keessa jiraatan turte. Samirnees mana qulqullummaa moofaa (dullacha) tokko waaqittii Roomaatiif qabdi turte; Inni haarayi ammoo mooticha Xibaariyoosiif kenname.

Gara Waldaa Kiristaana Samirneesiitti

⁸“Maleekkaa waldaa kiristaanaa Samirneesiitti akkana jedhii barreessi:

Inni jalqabaatii fi inni dhumaa, inni du'ee turee fi inni amma immoo jiraataa ta'e sun akkana jedha. ⁹Ani rakkinnaa fi hiyyumma kee beeka; ta'us ati dureessa; arrabsoo warra otoo Yihuudota hin ta'in Yihuudota ofiin jedhan sanaas nan beeka; isaan garuu waldaa Sheexanaa ti.

¹⁰Dhiphinna sirra gawuuf jiru hin sodaatini; kunoo, Daabiloosi isin qoruuf jedhee isin keessaa namoota tokko tokko mana hidhaatti ni galcha; guyyaa kudhanis ni cinqamtu; ati hanga du'aati amanamaa ta'i; ani gonfoo^u jireennaa sii keennaatii.

¹¹Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhagawu; namni injifatu du'a lammaffaan matumaa^v hin miidhamu'.

^o4 ykn *milladhe*; ^p5 ykn *akka jidde qaabadhu*; ^q6 ykn *cubbuu irraa deebi'itii*; ^r7 ykn *fulaa*; ^s8 ykn *ayyaanni*; ^t9 ykn *dabatu/moo'atu*; ^u10 ykn *badhaasa/ruufa*; ^v11 ykn *diqqumallee*

Gara Waldaa Kiristaana Phergaamooniitti

¹²"Maleekkaa Waldaa Kiristaana Phergaamooniitti akkana jedhii barressi:

'Inni goraadee qaramaa afaan lamaa qabu sun akkana jedha. ¹³Ani bakka ati jiraattu beeka; innis bakka teessoon Sheexanaa jiruu dha; ta'us ati maqaa kiyya jabeessitee qabatteerta. Bara Antiiphaas dhugeessaan^w kiyya inni amanamaan magaalaa^x keessan keessatti bakka Sheexanni jiraatutti ajjee-famellee ati amanti^y narratti qabdu hin dhiifne.

¹⁴Ta'us sababii ati namoota barsiisa Bala'aami hordofan achii qabduuf ani waan sirratti jibbu diqqoo qaba. Namni akka inni saba Israa'eli dura gufuu kaayee akka isaan nyaata Waaqota tolfamoof dhiyeeffame nyaatanii fi akka isaan halalummaan^z jiraatan godhuuf jedhee Baalaaqin bar-

siise Bala'aami tureetii. ¹⁵Akka-sumas namoota barsiisa Niqolaa-wotaa hordofan tokko tokko uf biraa qabda. ¹⁶Kanaaf cubbuu irraa deebi'ii^a; yoo kanaa achii ani dafee sitti dhufa; goraadee afaan kiyyaatiinis jaraan nan lola.

¹⁷Namni gurra qabu waan Ha-fuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhagawuu; nama inji-fatuuf mannaa dhoffame irraa nan kenna; akkasumas dhagaa adii maqaan haarayii irratti barreeffame tokko nan kennaafi; maqaa sanas namicha isa fudhatu sana malee namni tokkoy-yuu hin beeku.'

Gara Waldaa Kiristaana Tiyaaxirooniitti

¹⁸"Gara Maleekkaa waldaa Kiristaana Tiyaaxirooniitti akkana jedhii barreessi:

^w13 ykn *dhuga- baatuun/ rageessituun*;
^x13 ykn *dira*; ^y13 ykn *dhugeeffachaa*;
^z14 ykn *hawadii*; ^a16 ykn *qalpii jijjiiradhu*

2:12 *Phergaamoon* - manneen qulqullummaa kanneen waaqeffannaa Ziyaasiitiifi waaqota dhibii warra akka Asqelephoosiitiif kennaman qabdi turte. Asqelephoosiis waaqa tolfamaa nama fayyisuudha. Phergaamoon handhura mootonni Roomaa itti waaqeffataman turte. Isiinis magaalaa kutaa biyya sanaa keessaa bakka jalqabatti manni qulqullummaa Awugisxoos waaqichaa fi waaqittii Roomaa jedhamtuuf itti kennameedha.

2:14 *Barsiisa Bala'aamii*- Bala'aam falfaltuu Baabiloon kan baalaaq mootichi mo'aab akka inni saba Israa'eli abaaruf qaxareedha. Akka seera lakkoobsaa 31:16 irratti dubbatametti gorsi bala'aam akka sabni Israa'eli waaqota tolfamoo waaqeffatuufi akka ejjummaa raawwatuuf karaa irraa jaldhise (Seera Lakkoobsaa 25: 1-3)

2:18 *Tiyaaxiroon* - Tiyaaxiroon handhura Industirii turte. Industiroota Tiyaaxiroon gugurdoo keessaas tokko hujiin isaa halluu dibuufi uffata suufii oomishuudha (HuE. 16:14).

'Ilmi Waaqaa inni ijji isaa arraba ibiddaa fakkaatu, kan miili isaa ammoo naasii bafamee qulqulleeffame fakkaatu sun akkana jedha. ¹⁹Ani hujii kee, jaalalaa fi dhugeeffachaa kee, tajaajilaa^b fi obsaan dhaabachuu kee beeka; akkasumas akka hujii kee inni boodde kanaa isa duraa caalu nan beeka.

²⁰Haa ta'uu malee sababii ati dubartittii "ani raajjuu dha"^c ufiin jettu Elizaabelin caldhiftee ilaaltuuf ani waan sirratti jibbu xiqqaa qaba; isiinis barsiisa isiitiin tajaajiltoota koo gowwoomsitee akka isaan halalummaa hojjatanii fi akka isaan nyaata waaqota tolfamoof aarsaa^d dhiyeeffame nyaatan gooti. ²¹Ani akka isiin halalummaa isii irraa qalbii jijjiirattuuf yeroo kenneefii ture; isiin garuu nididde. ²²Kanaaf ani siree dhukkubaa irratti isii nan gata, warra isii wajjiin sagaagalanis^e yoo isaan karaa isii irraa deebi'anii qalbii hin jijjiiranne rakkinna guddaa keessa isaan nan buusa. ²³Ijoollee isii immoo nan ajjeessa. Waldoonni kiristaanaa hundinuus akka ani garaa fi qalbii qoru ni beeku; anis tokkoo tokkoo keessaniif akkuma hujii keessaniitti gatii keessan isinii nan kenna.

3:1 *Sardees* - Sardees magaalaa guddoo mootummaa Liidiyaa kan durii turte. Ishiinis magaalaa dureettii handhura industirii beekamtuu bakka uffanni suufiitiifi mi'oonni halluu dibaman itti oomishaman turte; ta'us magaalattiin tun sochii lafaa kan bara 17 (bara haraaraa) keessa ta'eefi yeroo garaa garaa waraanaan moo'atamuu ishiitiin amma gadi baddeerti.

²⁴Isin Warra Tiyaaxiroon keessa jiraattan kanneen barsiisa isii hin hordofinii fi warra barsiisa Sheexanaa kan "dhossaa gadi fagoo" jedhamu sana hin baratiniin akkana nan jedha; "ani ba'aa dhibii^f isinitti hin fa'u." ²⁵Isin garuu hanga ani dhufutti waanuma qabdan sana jabeessaatii qabadhaa.'

²⁶Ani nama injifatuuf, kan haga dhumaattis fedhii kiyya raawwatuuf^g saboota irratti aangoo^h nan kennaafi.

²⁷Inni bokkuu sibiilaatiin

isaan bulcha;

akkuma mi'a supheettisⁱ

isaan hurreessa^j,

kunis aangoo haaluma ani itti Abbaa kiyya biraa aangoo argadhe sanaan; ²⁸Anis bakkalcha barii nan kennaafi. ²⁹Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhagawu.

Gara Waldaa Kiristaana Sardeesiitti

3 Maleekkaa waldaa kiristaana Sardeesiitti akkana jedhii barreessi:

^b19 ykn *hojjataa*; ^c20 ykn *raaga*; ^d20 ykn *sooriyoo*; ^e22 ykn *sharmuuxoman*; ^f24 ykn *biraa*; ^g26 ykn *guutuuf*; ^h26 ykn *jabeenna*; ⁱ27 ykn *faaraatti*; ^j27 ykn *caccabsa*

'Inni hafuurota waaqaa torbaa fi urjii torba harka isaatii qabu sun akkana jedha; ani hujii kee beeka; ati maqumaaf jirta malee duuteerta. ²Kanaaf dammaqi; ka'is! Waan ani fuula Waaqa kiyyaa duratti hujii kee guutuu ta'uu isaa hin arginiif waan du'uu gaye sana jajjabeessi. ³Kanaaf waan argattee fi waan dhageette qaa-badhu; waan dhageette sanaaf ajajami; qalbiis jijjiiradhu^k. Yoo ati dammaquu baatte garuu ani akkuma hattuutti sitti dhufa; yeroo ani itti sitti dhufus ati hin beettu.

⁴Haa ta'uu malee ati namoota uffata isaanii hin xureessini murraasa^l Sardees keessaa qabda; isaanis uffata adaadii uffatanii na woliin ni deemu; kun isaaniif ni malaatii. ⁵Namni injifatu^m akkuma isaanii uffata adaadii ni uffata; anis maqaa isaa matumaaⁿ kitaaba jireenna keessaa hin haaqu; fuula Abbaa kiyyaatii fi maleekkota isaa durattis maqaa isaa nan beessisa. ⁶Namni gurra qabu waan hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhagawu.'

Gara Waldaa Kiristaana Filaadeelfiyaatti

⁷"Maleekkaa waldaa kiristaana Filaadeelfiyaatti akkana jedhii

barreessi:

'Inni Qulqulluun^o, inni dhugaanis, inni furtuu Daawiti harka isaatii qabu, inni waan inni banu namni tokkoyyuu cufuu hin dandeennee fi waan inni cufus namni tokkoyyuu banuu hin dandeenne sun akkana jedha; ⁸Ani hujii kee beeka; kunoo, balbala banamaa namni cufuu hin dandeenne tokko fuula kee dura kaayeera; akka ati humna diqqoo qabdu beeka; ta'us dubbii kiyya eeddeerta; maqaa kiyyas hin ganne^p. ⁹Kunoo ani warra waldaa Sheexanaa ta'an kanneen otoo Yihuudota hin ta'in nu Yihuudota ufiin jedhanii soban keessaa tokko tokko akka isaan dhufanii miila kee irratti kufanii^q sagadanii fi akka isaan akka ani si jaaladhe beekan nan godha. ¹⁰Ajaja ani akka ati obsaan dhaabattuuf sii kenne sana waan eeddeef, anis yeroo qorumsaa kan warra lafa irra jiraatan qoruuf addunyaa guutuutti dhufuuf jiru sana sirraa eega.

¹¹Ani dafee dhufa; atis akka namni tokko gonfoo^r kee hin

^k3 ykn *cubbuu irraa deebi'*; ^l4 ykn *takkee tokko*; ^m5 ykn *dabsatu*; ⁿ5 ykn *akkanallee jedhee*; ^o7 ykn *woyyuu*; ^p8 ykn *hin mormanne/hinhaalle*; ^q9 ykn *jigani*; ^r11 ykn *badhaasa/ruufa*

3:7 *Filaadeelfiyaa* - Filaadeelfiyaan handhura daldalaa tan oomisha gogaatiifi jirbiitiin beekamte, tan lafa qonnaa badhaadhaa isaatiin marfamteedha; garuu sochii lafaatiif saaxilamtuudha (moggituu).

fudhanneef waan qabdu jabeessii qabadhu. ¹²Nama injifatus mana qulqullummaa Waaqa kiyyaa keessatti utubaa nan godha; innis matumaa achi keessaa hin bawu. Anis maqaa Waaqa kiyyaatii fi maqaa magaalaa^s Waaqa kiyyaa, maqaa Yerusaa'el ishii haarayaa, ishii Waaqa kiyya biraa samii irraa gadi buutu sanaa isa irratti nan barreessa; maqaa kiyya haarayas isa irratti nan barreessa. ¹³Namni gurra qabu waan Ha-fuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhagawu.

Gara Waldaa Kiristaana Lodoopiyaatti

¹⁴"Maleekkaa waldaa kiristaanaa Lodoopiyaatti akkana jedhii barreessi:

'Inni "Aamiin" jedhamu, inni amanamaani' dhuga-baatuun^t dhugaatiifi, bulchaan uumama Waaqayyoo sun akkana jedha; ¹⁵Akka ati qabbanaawaa yookaan oow'aa hin ta'in ani hujii kee beeka. ¹⁶Kanaaf ati waan laphii^m taateef, oow'aa yookaan qabbanaawaa waan hin ta'iniif ani afaan kiyyaa si tufuu gay-

eera. ¹⁷Ati, "ani dureessa; qa-beenna argadheera; wonni na barbaachisu tokkoyyuu hin jiru" jetta; garuu deegaa, rakkataa, hiyyeessa, jaamaa fi qullaa ta'uu kee hin beettu. ¹⁸Kanaaf ati akka duroomtuuf, warqii ibiddaan qulqulleeffame akka narraa bitattu akka qullaan kee qaaneessaan sun hin muldhanneefis uffata adii uffattu akka narraa bitattu, akka arguu dandeettuuf ammoo qoricha ijatti^v naqattu^w akka narraa bitattu sin gorsa.

¹⁹Ani warra jaaladhutti nan dheekkama; nan adabas. Kanaaf jabaadhu; cubbuu irraas deebi'i.

²⁰Kunoo ani balbala dura dhaabadhee balbala rurrukuta^x; namni kamiyyuu yoo qoonqa^y kiyya dhagayee balbala naa bane, ani ol-seenee isa wajjiin irbaata^z nyaadha; innis na wajjiin ni nyaata.

^s12 ykn *dira*; ^t14 ykn *dhugeessituun/ rageessituun*; ^u16 ykn *labii/bulluqaa*, ^v18 ykn *qorsa ilatti*; ^w18 ykn *godhattu*; ^x20 ykn *dhadha'a*; ^y20 ykn *qonqoo/sagalee*; ^z20 ykn *golola halkanii*

3:14 *Lodoopiya* - Lodoopiyaan magaalaa duroomtuu fi magaalaa daldalaa tan guddachaa jirtu ture. Ishiinis bakka jireenna oomishtoota mi'a suufii biyya sanaa irraa hojjatamee ture. Mi'i suufii kunis gurraacha cululuqaa ta'uu isaatiin beekama ture. Akkasumas magaalattiin handhura hujii baankiitiifi bakka asqelephoos waaqichi tolfamaani itti waaqeffatamu ture.

3:16 *Laphii* - Lodoopiya bira burqaawwan oow'aa bisaanonni isaanii fagoo deemanittu ture. Bisaani kunis laphii (bulluqoo) ta'ee sana booddee qilee (hallayyaa) fuula Lodoopiya duraatti dhangala'a ture. Bisaan sunis dhukkuba namatti fida ture.

²¹Akkuma ani injifadhee Abbaa kiyya woliin teessoo isaa irra taa'e sana namni injifatus akka inni na woliin teessoo kiyya irra taa'uuf mirga nan kennaafi. ²²Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhagawu."

Teessoo Samii Irraa

4 Kana booddees^a ani ilaalee samii keessatti balbala banaama tokko fuula kiyya duratti arge; qoonqi^b jalqabaa kan ani otoo inni akka magalataatti^c natti dubbatuu dhagayee sun, "asi ol koottu; anis waan gara fuula duraatti ta'uuf jiru sitti argisiisaa!" jedhe. ²Anis yeruma sana Hafuuraan^d guutame; kunoo, teessoon namni tokko irra taa'e tokko samii keessa ture. ³Namichi achi taa'ee tures bifa dhagaa gatii guddaa yaasphidiitii fi sardiyooni fakkaatu qaba ture; naannoo teessoo sanaas sabbata^e Waaqaa kan bifni isaa dhagaa imeraaldi jedhamu fakkaatuttu ture. ⁴Naannoo teessoo sanaas teessowwan biraa^f diddamii afurrittu ture; teessowwan sana irras jaarsonni diddamii afurii uffata adaadii uffatanii, mataa isaaniitti ammoo gonfoo^g warqii keewwa-

tanii^h tataa'anii turan. ⁵Teessoo sana keessaas balaqqeenⁱ ni-muldhate; kakawwee^j fi sagaleen nidhagayame. Teessoo sana fuul-durattis faanosiin torba boba'aa ture; isaanis hafuurota Waaqaa torban. ⁶Akkasumas wonni galaana bilillee fakkaatu kan akka daawwitii^k qulqullaayee tokko teessoo sana fuuldura ture.

Wadhakkaa naannoo teessoo sanaas uumamawwan jiraatoo afurrittu ture; isaanis duraa fi duubaan ijaan^l guutamanii turan. ⁷Uumamni jiraataan jalqabaa leenca, inni lammaffaan sangaa fakkaata ture; inni sadaffaan fuula akka fuula namaa qaba ture; inni afraffaan ammoo risaa barrisu^m fakkaata ture. ⁸Tokkoon tokkoon uumamawwan jiraatoo afuranii koola jaha jaha qabu turan; duubni isaaniitii fi keessi isaaniis ijaan guutamee ture; isaanis otoo aara hin galatin halkanii guyyaa,

^a1 ykn duubatti; ^b1 ykn qoonqoon/sagaleen; ^c1ykn xurumbaatti; ^d2 ykn Ayyaanaan; ^e3 ykn uleen waaqaa; ^f4 ykn dhibiin; ^g4 ykn ruufa; ^h4 godhatanii; ⁱ5 ykn angaasuuni; ^j5 ykn mandiiisuu/bakakkaan /gigissa; ^k6 ykn uf-ilaalii; ^l6 ykn ilaan; ^m7 ykn bararuu

- 4:3** *Yaasphiid* - dhagaa gatii guddaa kan yeroo baay'ee magariisa (hadhoo) ta'eedha. bifa keelloo (daalacha), magaala yookaan diimaa qabaachuu danda'a.
Sardiyoan - dhagaa gatii guddaa kan yeroo baay'ee diimatuudha.
Imerald - dhagaa gatii guddaa kan magariisa (dotii) ta'edha.
4:7 *Leenca, sangaa, nama, risaa*- afran isaaniyyuu tokkummaadhaan guutummaa uumamawwan jiraatoo tokko ta'anii Waaqa galateeffatan sanaa bakka bu'u.

"Waaqayyo Gooftaan inni waan mara danda'u, inni duri ture; inni amma jiruu fi inni dhufuuf jiru, qulqulluuⁿ dha; qulqulluu dha; qulqulluu dha;"

jedhanii faarfachuu matumaa^o hin dhiisan. ⁹Uumamawwan jiraatoon sun yommuu isa teessoo irra taa'u kan baraa hanga barabaraatti jiraatu sanaaf ulfinna kennanitti, kabajaa fi galata yommuu dhiyeessanitti, ¹⁰Jaarsonni diddamii afran sunis fuula isa teessoo irra taa'u sanaa duratti kufanii^p isa baraa hanga barabaraatti jiraatu sana waaqef-fatu; gonfoowwan isaanillee fuula teessoo sanaa dura kakaayanii akkana jedhu:

¹¹"yaa Gooftaa keenna! yaa Waaqa keenna!

Ati waan cufa waan uumteef, isaan fedhii keetiin waan uumamaniif, fedhii keetiinis waan jiraataniif, ulfinna, kabajaa fi humna argachuun siif ni mala."

Kitaaba Maramaa Fi Hoolicha

5 Anis harka mirga isa teessoo irra taa'e sanaa irratti kitaaba maramaa keessaa fi duubaan itti barreeffamee chaaphaa torbaan cufame tokko arge. ²Anis otoo

Maleekkaan jabaan tokko qoon-qa^q guddaan, "chaappaa hiikuun, kitaabas banuun kan maluuf eenyu inni?" jedhee labsuu arge. ³Garuu namni tokkolleen samii keessaa yookaan lafa irraa yookaan lafa jalaa kitaabicha banuu yookaan keessa isaallee ilaaluu hin dandeenne. ⁴Anis waan namni kitaabicha banuun yookaan keessa isaallee ilaaluu maluuf tokkoyyuu dhabameef hiqqifadhee^r booye. ⁵Egasiis jaarsota sana keessaa inni tokko, "hin booyini; kunoo, leencii gosa Yihuudaa, sanyiin Daawiti moo'ateera; inni kitaabicha banuu, chaappaa kitaabichaa torbanuus hiikuu ni danda'a" naan jedhe.

⁶Anis hoolaa waan qalame fakkaatee teessoo walakkaa uumamawwan jiraatoo afranii fi jaarsotaan marfamee dhaabatu tokko arge; innis gaafa torbaa fi ija^s torba qaba ture; ijji torban kunniinis Hafuurota^t Waaqaa kanneen gara lafa maraatti ergaman torbani. ⁷Hoolaan sunis dhufee harka mirga isa teessoo irra taa'ee jiru sanaa irraa kitaabicha fudhate.

⁸ ykn *woyyuu*; ⁹8 ykn *akkanallee jedhanii*; ¹⁰10 ykn *jijiganii*; ²2 ykn *sagalee/qoonqoo*; ⁴4 ykn *guddisee*; ⁶6 ykn *ila*; ⁶6 ykn *Ayyaanota*

5:6 *Gaafa torbaafi ija (ila) torba* - kitaaba Qulqulluu keessatti gaafni fakkeenna jabeennaatiifi humnaati." gaafni torba "humna akka malee guddaa agarsiisa; iji ammoo dandeettii Waaqni waan cufa arguufi beekuuf qabu agarsiisa.

⁸Yommuu inni kitaaba sana fudhatettis uumamawwan jiraatoon afranii fi jaarsonni diddamii afran fuula hoolichaa duratti kufan^u; cufti isaanii kiraara qabu turan; isaanis mi'a hixaanaa kan warqii irraa hojjatameefi kan hixaanni keessa guute harkaa qabu turan; hixaanni kunis kadhannaa qulqullootaa ti. ⁹Isaanis akkana jedhanii faarfannaa haaraya faarfatan;

"kitaabicha fuudhuun,
chaappaa kitaabichaas hiikuun,
siif mala;
Sababiin isaas ati qalamtee,
gosa hundumaa keessaa,
afaan hundumaa keessaa, saba
hundumaa keessaa, sanyii
hundumaa keessaa,
dhiiga keetiin Waaqayyoof
namoota bitteertaatii.

¹⁰Akka isaan mootummaa fi
luboota^v Waaqa keennaa
ta'anis gooteerta;
isaanis lafa irratti ni
moowu."

¹¹Anis ilaalee sagalee maleekota baayee dhagayee; baay'inni isaaniis kumaatamaa fi miliyoona hedduu ture; isaanis teessoo sanatti, uumamawwan jiraatoo fi jaarsotatti naanna'anii turan. ¹²Isaanis akkana jedhanii sagalee guddaan faarfatan;

"hoolaa qalame sanaaf,
humnaa fi qabeenna, qaroomaa
fi jabeenna,
kabajaa fi ulfinna, galatas
argachuun ni mala."

¹³Anis ergasii uumamni samii keessa jiru, kan lafa irra jiru, kan lafa jala jiruu fi kan galaana keessa jiru marti, uumamni isaan keessa jiru martinuus,

"isa teessoo irra taa'u sanaa fi
hoolichaaf,
galanni fi kabajni, ulfin-
nii fi humni,
baraa hanga barabaraatti haa
ta'uu" jedhanii otoo faarfatanuu dhagaye.

¹⁴Uumamawwan jiraatoon afran, "aamiin" jedhani; jaarsonnis kufanii sagadani.

Chaappaawwan Torba

6 Anis yommuu hoolaan sun chaappaawwan torban keessaa isa jalqabaa banu nan arge; eegasiis uumamawwan jiraatoo keessaa inni tokko qoonqa^w akka bakakkaatiin^x, "koottuu ilaali!" jechuu isaa nan dhagaye. ²Anis nan ilaale; kunoo, fardii adiin tokko fuula kiyya dura ture; inni farda sana yaabbates futtaasaa^y harkatti qabatee ture; gonfoonis^z

^u8 ykn *jigani*; ^v10 ykn *qaallolee*; ^w1 ykn *sagalee/qoonqoo*; ^x1 ykn *qawwee Waaqaa*; ^y2 ykn *iddaa/guubee*; ^z2 ykn *badhaasi/ruufii*

ni kennameefi; innis injifachaa,^a injifachuufis baye.

³Yommuu hoolichi chaappaa lammaffaa banettis uumamni jiraataan inni lammaffaan, "koottuu ilaali!" jechuu isaa nan dhagaye. ⁴Fardii biraa^b kan akka ibiddaa diimatu tokkos ni dhufe; isa fardicha yaabbatuufis akka inni nagaya lafa irraa balleesuu fi akka namoonni wal gorra'an akka godhuuf humni kennameefi; goraadeen guddaan tokkos ni kennameefi.

⁵Yommuu hoolaan sun chaappaa sadaffaa banettis uumamni jiraataan inni sadaffaan, "koottuu ilaali!" jechuu isaa nan dhagaye; nan ilaales; kunoo, fardi gurraachi tokko fuula kiyya dura ture. Inni fardicha yaabbatus madaallii uf harkaa qaba ture. ⁶Anis waan akka sagalee uumamawwan jiraatoo afran jidduu dubbatame fakkaatu tokko, "qamadiin^c safartuu tokko mindaa^d guyyaa tokkootiif, garbuuni safartuu sadiis mindaa guyyaa tokkootiif haa ta'uu; garruu zayitii fi daadhii wayinii hin miidhin" jechuu isaa nan dhagaye.

⁷Yommuu hoolichi chaappaa afraffaa banetti uumamni jiraataan afraffaan, "koottuu ilaali!" jechuu isaa nan dhagaye;. ⁸Anis nanilaale; kunoo, fardi daalachi

tokko fuula kiyya dura ture; inni fardicha yaabbatus maqaan isaa du'a jedhama ture; Si'oolis dudda duubaan itti dhiyaatee isa hordofaa ture; isaanis goraadeen, beelaan, balaa^e fi bineensota lafaatiin akka ajjeesaniif kutaa lafa kanaa harka afur keessaa harka tokko irratti humni kennameefi.

⁹Yommuu inni chaappaa shanaffaa banetti ani iddoo aarsaa^f jalatti lubbuuwwan warra sababii dubbii Waaqayyootiifi sababii dhuga-ba'iisa^g kennan sanaatiif jedhanii gorra'amanii nan arge.

¹⁰Isaanis qoonqa guddaan, "yaa Gooftaa waan cufaa ol taate, Gooftaa qulqulluu^h fi Gooftaa dhugaa, ati otoo warra lafa irra jiraatanitti hin murin hanga yoomiitti turta? Hanga yoomiittis dhiiga keennaaf haaloo hin baatu?" jedhanii iyyani. ¹¹Tokkoo tokkoo isaaniitiifis uffanni adaadiin ni kenname; hanga lakkoofsiⁱ warra isaan wajjiin tajaa-jilaniitiifi^j lakkoofsi obboleeyyan isaanii kanneen akkuma

^a2 ykn *dabsachaa/moo'achaa*; ^b4 ykn *dhibiin*; ^c6 ykn *dargaayyee*; ^d6 ykn *gatii dadhabbi*; ^e8 ykn *dhayichaa*; ^f9 ykn *fulaa sooriyoo*; ^g9 ykn *dhugeessaa/ragaa*; ^h10 ykn *woyyuu*; ⁱ11 ykn *laakofsi/henni*; ^j11 ykn *hojjataniitiifi*

6:4 *Diimaa* - bifa ibiddaa kan waraana qofa otoo hin ta'in akka qalamuunis waraana keessa jiru agarsiisuudha.

6:5 *Farda gurraacha* - kun fakkeenya beelaa jechuunis du'a beelli fidudha.

isaaniitti ajjeefamuu qaban sanaa guutamutti akka yeroo diqqoo obsan isaaniitti himame.

¹²Yommuu inni chaappaa jahaffaa banettis nan arge; sochii lafaa guddaa tokkotu ture; aduun akka uffata gaddaa^k gurraachofte¹; jiinis akkuma dhiigaa diimatte.

¹³Urjiiwwan samiilleen akkuma firiin^m muka harbuuⁿ yommuu qilleensa jabaan raafamutti harca'u sana lafatti gadi harca'ani.

¹⁴Samiin akkuma kitaaba maramaatti maramee dabre; gaarrii fi lafti bisaan jidduus^o bakka^p isaaniitii buqqifamani.

¹⁵Mootonni lafa irraa, bulchitonnii fi abbootiin duulaa, dureeyyii fi namoonni jajjaboonni, namoonni dhibiin martii, garbas ta'u bilisni^q holqa^r keessaafi, qarsaawwan^s gaarotaa jidduutti dhokatani. ¹⁶Isaanis gaarotaa fi qarsaawwan waammatanii akkana jedhu; "nurratti jigaa; fuula isa teessoo irra taa'u sanaatii fi dheekkamsa hoolichaa duraa nu dhossaa; ¹⁷Guyyaan dheekkamsa isaanii inni guddaan sun gayeeraatii. Egaa eennuttu guyyaa sana dura dhaabachuu danda'a ree?"

Namoonni 144, 000 Chaappaan Mallatteeffamuu Isaanii

7 Eegasiis maleekkonni afur golee^t lafaa afuran irra dhaabatani akka bubbleen tokkoyyuu

lafa irratti yookiin galaana irratti yookiin muka tokko irrattillee hin bubbifne gochuuf otoo bubble lafaa afran dhowwanuu nan arge. ²Maleekkaan chaappaa Waaqa jiraataa qabu kaan immoo otoo karaa ba'a biiftuutiin ol-bawuu nan arge; Innis maleekkota afran akka isaan lafaa fi galaana miidhaniif humni kennameef sana qoonqa^u guddaan waamee, ³haganu adda tajaajiltoota^v Waaqa keennaa irratti chaappaa goonutti lafa yookiin galaana yookiin muka hin miidhinaa" jedhe. ⁴Anis lakkoofsa^w warra chaappaan mallatteeffamanii nan dhagaye; innis gosa Israa'elii cufa keessaa 144,000 ture.

⁵Gosa Yihuudaa keessaa 12,000,

Gosa Roobeeli keessaa 12,000,

Gosa Gaadi keessaa 12,000,

⁶Gosa Aseeri keessaa 12,000,

Gosa Niftaaleemi keessaa 12,000,

Gosa Minaasee keessaa 12,000,

⁷Gosa Simi'oonii keessaa 12,000,

Gosa Leewwii keessaa 12,000,

Gosa Yisaakoorii keessaa 12,000,

⁸Gosa Zaabiloonii keessaa 12,000,

Gosa Yooseefii keessaa 12,000,

Gosa Biiniyaamii keessaa 12,000

chaappaan mallatteeffamani.

^k12 ykn *laalalaa*; ¹12 ykn *gurraattofte*;

^m13 ykn *midhaani*; ⁿ13 ykn *odaa*; ^o14 ykn

odolli; ^p14 ykn *fulaa*; ^q15 ykn *balchaani*;

^r15 ykn *olla*; ^s15 ykn *dhakaa gugurdaa*;

^t1 ykn *mogga/roga/golloo*; ^u2 ykn *sagalee/qoonqoo*;

^v3 ykn *hojjattoota*; ^w4 ykn *henna/laakkofsa*

Tuuta Namoota uffata Adaadii Uffatanii

⁹Anis kana booddee^x nan ilaale; kunoo, tuunni guddaan namni tokkoyyuu lakkaawuu hin dandeenne kan biyya hundumaa, gosa hundumaa, saba hundumaa fi afaan hundumaa keessaa walitti qabame tokko teessoo sana dura fuula hoolichaa dura dhaabateeture. Namoonni walitti qabaman sunis uffata adaadii uffatanii, damee meexxiis harkatti qabatanii turani. ¹⁰Isaanis sagalee guddaan, "fayyinni kan Waaqa keenya isa teessoo irra taa'uutii fi kan hoolichaatti" jedhanii iyyani.

¹¹Maleekkonni martinuu teessichatti, jaarsotaa fi uumamawwan jiraatoo afranitti naanna'anii dhadhaabachaa turani; isaanis adda isaanitiin fuula teessoo sanaa duratti gombifamanii Waaqaaf sagadani; ¹²Akkanas jedhan:

"Aamiin!

Eebbii fi ulfinni,
Ogummaan, galanni, kabajni^y,
humnii fi jabeenni,
baraa hanga barabaraatti
Waaqa keennaaf haa ta'uu;
aamiin!"

¹³Jaarsota keessaas inni tokko, "warri uffata adaadii uffatan kunniin eenyu fa'a? eessaas dhufanii?" jedhee na gaafate.

¹⁴Anis, "Yaa Gooftaa, sittuu beeka" jedhee deebiseef.

Innis akkana naan jedhe; "isaan

kunniin warra cinqama guddaa keessaa ba'anii dhufanii dha; isaanis dhiiga hoolichaatiin uffata isaanii miicatanii addeeffataniiru.

¹⁵Kanaaf,

"isaan teessoo Waaqayyoo dura jiru;

halkanii guyyaas mana qulqullummaa isaa kees-satti isa tajaajilu;

inni teessicha irra taa'us dunkaana isaa isaan irra ni diriirsa.

¹⁶Isaanis matumaa^z deebi'anii hin beela'an;

matumaas deebi'anii hin dheebotani;

aduun isaan hin dhawu;

oow'ii gubaanis isaan hin miidhu.

¹⁷Hoolichi wadhakkaa^a teessoo sanaa jiru

tissee isaanii ni ta'aatii,

innis gara burqaa bisaan jireennaatti

isaan geessa;

Waaqayyos imimmaan cufa

ija^b isaanii irraa ni haaqa."

Chaappaa Torbaffaa fi Mi'a Hixaanaa kan Warqii irraa Hojjatame

8 Yommuu hoolichi chaappaa torbaffaa banetti gara wadhakkaa sa'aatii tokkoo samii keessa caldheesatu^c ture.

^{x9} ykn *duubatti*; ^{y12} ykn *guddinni*; ^{z16} ykn *akkanallee jedhanii*; ^{a17} ykn *Walakkaa*;

^{b17} ykn *ila*; ^{c1} ykn *gabiitu ta'e*

²Anis maleekkota fuula Waaqay-yoo dura dhadhaabatan torba nan arge; isaanifis magalanni^d torba ni kenname;

³Maleekkaan biraa^e kan mi'a hixaanaa kan worqii irraa hojjatame qabu tokko dhufee iddoo aarsaa^f dhaabate. Innis iddoo aarsaa kan warqii irraa hojjatame kan fuula teessichaa dura jiru sana irratti akka kadhannaa qulqulloota hundumaa waliin dhiyeessuuf hixaanni baay'een isaaf kenname. ⁴Aarri hixaana sanaas kadhannaa qulqullootaa wajjiin harka maleekkaa sanaa keessaa fuula Waaqaa duratti ol bahe. ⁵Maleekkaan sunis mi'a hixaanaa fuudhee iddoo aarsaa irraa ibidda itti guutee lafatti gadi darbate; ergasiis sagaleen^g ni dhagayame; nimandi'e^h; ni-balaqqiseⁱ; laftis ni sochoote.

Magalata

⁶Maleekkonni torban warri magalata torba qabanis magalata isaanii afuufuuf qophaa'an.

⁷Maleekkaan jalqabaa magalata isaa afuufe; cabbii fi ibiddi dhiigaan makames dhufee lafatti gadi darbatame; lafti harka sadii keessaa harki tokko ni gubatte; muktis harka sadii keessaa harki tokko ni gubate; margi lalisaan^j cuftinuu ni gubate.

⁸Maleekkaan lammaffaanis magalata isaa afuufe; wonni

akka gaara guddaa ibiddaan gubachaa jiruu tokkos galaanatti gadi darbatame; galaannis harka sadii keessaa harki tokko dhii-gatti jijjiirame. ⁹Uumamawwan jiraatoon galaana keessaa harka sadii keessaa harki tokko ni dhumani; dooniwwan^l harka sadii keessaas harki tokko ni barbadaa'an.

¹⁰Maleekkaan sadaffaanis magalata isaa afuufe; urjiin guddaan akka gucaa^m bobawu tokkos sami irraa lageen harka sadii keessaa harka tokko irra, burqaawwan bisaanii irra bu'e.

¹¹Maqaan urjii sanaas "hadheessaa" jedhama; bisaan sunis harka sadii keessaa harki tokko ni hadhaaye; sababii bisaan sun hadheeffameefis namoonni baay'een bisaaniin dhumani.

¹²Maleekkaan afraffaanis magalata isaa afuufe; aduun harka sadii keessaa harki tokko, ji'ii harka sadii keessaa harki tokko, urjiinis harka sadii keessaa harki tokko ni rukutamaniⁿ; kanaanis ifti isaanii harka sadii keessaa harki tokko ni dukkanaaye; guyyaan harka sadii keessaa harki tokko akkasumas halkan harka

^d2 ykn. *xurumbaani*; ^e2 ykn *dhibiin*; ^f3 ykn *fulaa sooriyoo*; ^g5 ykn *qoonqi/qoonqoon*; ^h5 ykn *nikakawwise*; ⁱ5 ykn *ni anga'e*; ^j6 ykn *xurumbaa*; ^k7 ykn *buuyyoon dotiin*; ^l9 ykn *hoboloon*; ^m10 ykn *muka ibiddaa*; ⁿ12 ykn *dhawaman*

sadii keessaa harki tokko ifa malee hafe.

¹³Anis ilaalee risaa samii wadhakkaa barrisaa^o qoonqa guddaan, "sababii qoonqa magalataa kan maleekkota dhibii sadaniin dhageessifamuuf jiru sanaatiif warra lafa irra jiraataniif wayyoo! wayyoo! wayyoo!" jedhee iyyu tokko nan dhagaye.

9 Maleekkaan shanaffaan magalata^p isaa afuufe; anis urjii samii irraa lafa bu'e tokko arge; urjii sanaafis furtuun boolla qilee ni kenname. ²Yommuu inni boolla qilee sana banettis aarri tokko akkuma aara boolla ibiddaa guddaa keessaa bawuutti ol-baye; aduu fi samiinis aara boolla qilee keessaa bawu sanaan dukkaneeffamani. ³Aara sana keessaas hawwaan-nisa baay'eettu lafatti harca'e; hawwaannisoota sanaafis humni akka humna torbaan-qabaa^q lafaa ni kenname. ⁴Isaanis akka namoota adda isaanii irraa chaappaa Waaqayyoo hin qabaatin qofa miidhan ajajamani malee akka marga^r lafaa yookaan biqiltuu yookaan muka tokkollee miidhan hin ajajamne. ⁵Isaanis akka namoota sana ji'a shan cinqaniif eeyyamameef malee akka ajjeesaniifii miti; cinqamni kunis akkuma cinqama isa yommuu qaanjibbuun nama iddutti cinqamanii ti. ⁶Bara sana keessa namoonni du'a barbaadu; garuu

hin argatani. Du'uus ni hawwu; duuti garuu isaan baqata.

⁷Bifti hawwaannisoota sanaas fardoolee duulaaf qopheeffaman fakkaata ture; mataa isaaniittis waan akka gonfoo^s warqii keew-watanii turani; fuulli isaaniis fuula namaa fakkaata ture. ⁸Rifeensii isaanii rifeensa mataa dubar-tootaa^t fakkaata ture; ilkaan isaaniis ilkaan leencaa fakaata ture. ⁹Isaanis wantee^u wantee sibiilaa fakkaatu qabu turani; qoonqi^v koola isaaniis qoonqa fardooleetii fi gaariwwan baay'ee kanneen gara duulaatti didichanii^w fakkaata ture. ¹⁰Isaanis akkuma torbaan-qabaa eegee fi ilkee qabu turani; eegee isaanii keessaa immoo humna ittiin ji'a shan nama cinqani qabu turani. ¹¹Isaanis mootii isaan bulchu qabu turan; innis maleekkaa boolla qileetti; maqaan isaas afaan Ibraayisxiitiin Abaadoon, afaan Giriikiitiin immoo Aphooli-yooni jedhama ture.

¹²Wayyoon inni duraa dabreera; kunoo, wayyoowwan biraa^x lamattu dhufuuf jira.

¹³Maleekkaan ja'affaanis magalata isaa afuufe; anis

^o13 ykn *bararaa*; ^p1 ykn *xurumbaa*; ^q3 ykn *qaanjibbuu*; ^r4 ykn *buuyyoo*; ^s7 ykn *ruufa*; ^t8 ykn *nadheenii*; ^u9 ykn *gaachana/maddaa*; ^v9 ykn *qoonqoon/sagaleen*; ^w9 ykn *rukkisanii*; ^x12 ykn *dhibiin*

gaafa afran kanneen iddoo aarsaa^y kan warqii irraa hojjatamee fuula Waaqayyoo dura jiru irraa qoonqa tokko nan dhagaye. ¹⁴qoonqi sunis maleekkaa ja'affaa magalata qabu sanaan, "maleekkota afran kanneen laga Efraaxiisi guddicha biratti hidhaman sana gadi dhiisi" jedhe. ¹⁵Maleekkonni afran sa'atii kanaaf, guyyaa kanaaf, ji'aa fi waggaa kanaaf qopheeffamanii turanis sanyii namaa harka sadii keessaa harka tokko fixuuf gadi dhii-famani. ¹⁶Anis baayyinna loltoota warra fardooleen duulanii nan dhagaye; baay'inni isaaniis miliyoona dhibba lama ture.

¹⁷Anis daayyaa^z kiyya keessatti fardoolee fi namoota farda yaab-batan nan arge; isaanis wantee diimaa akka ibiddaa, gurraacha cuquliisaa fi keelloo^a akka dinyii^b qabu turani. Mataan fardoolee sanaas mataa leencaa fakkaata ture; afaan isaanii keessaas ibidda, aaraa fi dinyiitu ba'e. ¹⁸Dhayicha^c sadan kanaan jechuunis ibiddaa, aaraa fi dinyii afaan isaaniitii ba'een sanyiin namaa harka sadii keessaa harki tokko ni ajjeefame. ¹⁹Humni fardoolee sanaas afaan isaaniitii fi eegee isaanii keessa ture; eegeen isaanii

akkuma bofaa mataa qaba tureetii; isaanis mataa sanaan nama miidhu turan.

²⁰Namoonni dhayicha sanaan ajjeefamuu jalaa ba'anis ammayyuu hujii harka isaanii irraa hin deebine; jinniiwwan waaqeffachuu fi waaqota tolfamoo warqii irraa, meetii irraa, sibiila diimaa^d irraa, dhagaa fi muka irraa hojjataman kanneen arguu yookiin dhagawuu yookiin deemuu hin dandeenne Waaqeffachuu hin dhiifne. ²¹Akkasumas nama ajjeesuu isaanii irraa yookaan falfala hojjachuu isaanii irraa yookaan halalum-maa^e isaanii irraa yookaan hanna isaanii irraa hin deebine.

Maleekkaa fi Kitaaba Maramaa Diqqaa

10 Anis otoo Maleekkaan jabaan biraa^f tokko samii irraa gadi bu'uu arge; innis duumessa uffatee ture; mataa isaa irraan immoo sabbata^g Waaqaatu ture; fuulli isaa akka aduu, miilli isaas akka utubaa ibiddaa ture. ²Innis kitaaba maramaa diqqaa

^y13 ykn *fulaa sooriyoo*; ^z17 ykn *muldhata/manaaba*; ^a17 ykn *daalacha*; ^b17 ykn *dilloo bobeetuu*; ^c18 ykn *balaa/mudaa*; ^d20 ykn *naasii*; ^e21 ykn *hawadii*; ^f1 ykn *dhibiin*; ^g1 ykn *ulee*

9:17 *Hallu ibiddaatiifi sanpheeri akkasumas kan dinyii* - kunis diimaa, cuquliisa akkasumas keelloodha. Sanpheeriin dhagaa gatii guddaa gurraacha akka cuquliisaati; dinyiini ammoo kemikkaal keelloo fakkaatu kan Oowa'a guddaadhaan gubamuufi kan foolii (haruufa) namatti hin tolle qabuu dha.

baname tokko harkatti qabateeture; miila isaa kan mirgaa galaana irra, miila isaa kan bitaa ammoo lafa gogaa irra dhaabee ture. ³Innis akkuma leenca aaduutti^h qoonqaⁱ guddaan iyye; yommuu inni iyyettis bakakkaawwan^j torban qoonqa dhageessisani. ⁴Yommuu qoonqi bakakkaawwan torbanii dhageessifamettis ani barreessuuf qophaayee ture; garuu qoonqa, "waan bakakkaawwan torban jedhan sana chaappaan cufi malee hin barreessini" jedhu tokko samii irraa nan dhaga'e.

⁵Maleekkaan ani otoo inni galaanaa fi lafa gogaa irra dhaabatuu argee ture sunis harka isaa kan mirgaa samiitti ol qabe. ⁶Innis isa baraa hanga barabaraatti jiraatu, isa samiiwwanii fi waan isaan keessa jiru hundumaa, lafaa fi waan isa keessa jiru hundumaa, galaanaa fi waan isa keessa jiru hundumaa uume sanaan akkana jedhee kakate; "ammaan achi lafa irra harkisuun^k hin jiru; ⁷garuu bara maleekkaan torbaffaan magalata^l isaa afuufutti icciitiin^m Waaqayyoo akkuma inni raajotaⁿ warra hojjattoota isaa ta'anitti labse sanatti ni guutama."

⁸Qoonqi ani samii irraa dhagayee ture sun ammas deebi'ee, "dhaqiitii kitaaba maramaa banamee harka maleekkaa isa

galaanaa fi lafa gogaa irra dhaabatuu keessa jiru sana fudhadhu" naan jedhe.

⁹Kanaaf ani gara maleekkichaa dhaqee akka inni kitaaba maramaa diqqaa sana naa kennuuf isa gaafadhe; innis, "fudhadhuutii nyaadhu; kitaabni kun garaa kee ni hadheessa; afaan kee keessatti garuu akka dammaa mi'aawa" naan jedhe. ¹⁰Anis kitaaba maramaa diqqaa sana maleekkicha harkaa fudhadhee nyaadhe; innis afaan kiyya keessatti akkuma dammaa mi'aaye; eegii ani nyaadhe garuu garaan kiyya ni hadheeffame.

¹¹Eegasii ammoo, "ati waayee saba baayyee, waayee sanyii baay'ee, waayee afaan baayyeetii fi waayee mootota baay'ee ammas raajii^o dubbachuu qabda" jedhamee natti himame.

Dhugeessitoota lamaan

11 Uleen akka ulee safartuu fakkaatu tokko naa kenname; akkanas jedhamee natti himame; "dhaqiitii mana qulqullummaa Waaqayyootii fi iddoo aarsaa^p safari^q; warra achitti waaqeffatanis lakkaayi^r. ²Bakka^s dallaya keessaa isa mana qulqullumaatii

^h3 ykn *ittanuutti*; ⁱ3 ykn *qoonqoo/sagalee*; ^j3 ykn *mandiisuun*; ^k6 ykn *tursiisuun*; ^l7 ykn *xurumbaa*; ^m7 *dhossaan*; ⁿ7 ykn *raagota*; ^o11 ykn *dubbii raagaa/himana*; ^p1 ykn *fulaa sooriyoo*; ^q1 ykn *madaalii*; ^r1 ykn *hedi/laakkayi*; ^s2 ykn *fulaa*

ala ta'e garuu hin safarini; bakki sun waan namoota ormaatiif kennameef isa itti hin ida'ini. Isaanis magaalaa^t qulqulluu sana ji'a afurtamii lama dhidhiitu. ³Anis dhugeessitoota^u kiyya lamaaniiif humna nan kenna; isaanis uffata gaddaa^v uffatanii guyyaa 1260 raajii^w ni dubbatu". ⁴Isaan kunniinis muka ejersaa lamaanii fi baattuu ibsaa lamaan fuula Gooftaa lafaa dura dhaabatanii dha. ⁵Yoo namni tokkoyyuu isaan miidhuu barbaade ibiddi afaan isaaniitii bayee diinoota^x isaanii ni balleessa; kunis haala namni isaan miidhuu barbaadu kamiyyuu ittiin ajjeefamuu qabuu dha. ⁶Namoonni kunniin yeroo isaan raajii dubbatanitti akka bokkaan hin roobneef humna ittiin samii cufan qabu; akkasumas bishaanota dhiigatti jijjiiruu fi yeroo barbaadanitti dhayicha^y gosa maraatiin lafa rukutuuf^z humna qabu.

⁷Yommuu isaan rageessuu isaanii xummuranittis^a bineensi qilee keessaa ol bawu sun lola isaanitti kaasa; isaan moo'ata; isaan ajjeesas. ⁸Reeffi isaaniis karaa magaalattii guddoo bakka Gooftaan isaanii itti fannifame irra ni ciciisa; magaalattiin tunis isii hiikkaa hafuuraatiin^b Sodoomii fi Gibxi jedhamtuu dha. ⁹Namoonni saba cufa keessaa, gosa cufa keessaa, afaanii fi sanyii cufa keessaa dhufaniis

ija^c babaasanii^d guyyaa sadii fi walakkaa^e reeffa isaanii ilaalu, akka hin awwaalamnes ni dhowwu^f. ¹⁰Raagonni^g lamaan kunniin waan warra lafa irra jiraatan cinqaa turaniif warri lafa irra jiraatan du'a isaaniitti ni gammadu; jila^h gammachuus ni godhatu; kennaas walii ergu.

¹¹Guyyaa sadii fi wadhakkaa sana booddeeⁱ garuu hafuurri jireennaa Waaqa biraa dhufee jara sanatti gale; isaanis ka'anii miila isaaniitiin dhaabatani, warri arganis akka malee sodaatani. ¹²Raagonni sunis sagalee^j guddaa, "asi ol koottaa!" isaanin jedhu tokko samii irraa dhagayani; otuma diinonni isaanii ilaalanuus duumessaan gara samiitti ol baayani.

¹³Yeroo sanattis sochii lafaa guddaa isaattu ture; magaalaa sunis harka kudhan keessaa harki tokko ni barbadaaye; namoonni kuma torbaas sochii lafaa sanaan dhumani; warri hafan ammoo sodaatanii Waaqa samiitiif ulfinna kennani.

¹⁴Woyyoon lammaffaan dabreera; kunoo, woyyoon sadaffaan dafee

^t2 ykn *dira*; ^u3ykn *rageessitoota/ dhugaa - baatota*; ^v3 ykn *laalalaa*; ^w3 ykn *dubbii raagaa/himana*; ^x5 ykn. *Nyaapha*; ^y6 ykn *balaa*; ^z6 ykn *dhawuuf*; ^a7 ykn *fixanitti*; ^b8 ykn *ayyaanaatiin*; ^c9 ykn *ila*; ^d9 ykn *bobaasanii*; ^e9 ykn *wadhakkaa*; ^f9 ykn *dhoorgu/ dhooggu*; ^g10 ykn *raajonni*; ^h10 ykn *cidha*; ⁱ11 ykn *duubatti*; ^j12 ykn *qoonqoo/ qoonqa*

ni dhufa.

Magalata Torbaffaa

¹⁵Maleekkaan torbaffaanis magalata^k isaa afuufe; qoonqi gugurdaan,

"mootummaan biyya lafaa
amma mootummaa Gooftaa
keennaatii fi
mootummaa Masiihii isaa
ta'eera;

innis baraa hanga barabaraatti
ni moo'a^l jedhu samii
keessa ture.

¹⁶Jaarsonni diddamii afran fuula Waaqayyoo dura teessoo isaanii irra taa'anii turan sunis adda isaaniitiin gombifamanii Waaqayyooof sagadani. ¹⁷Akkanas jedhani:

"Yaa Waaqayyoo Gooftaa waan maraa dandeettu,
kan jirtuu fi kan turte,
ati humna kee isa guddaa
fudhattee
waan moowuu jalqabdeef
galata sii dhiyeessina.

¹⁸Namoonni Ormaa ni aarani; dheekkamsi keelleen dhufeera. Yeroon warri du'an itti murtii argatan gayeera;
yeroon ati itti raajota tajaa-jiltoota^m kee ta'aniif,
qulqulloota keetii fi warra maqaa kee sodaatan xiqqaafis ta'u guddaaf badhaasa kennitu gayeera;
yeroon ati itti warra lafa balleessan balleessitus gayeera."

¹⁹Manni qulqullummaa Waaqayyoo kan samii keessaas ni baname; sanduuqni kakuu isaas mana qulqullummaa isaa keessatti muldhate. Ergasiis ifa hangaasuuⁿ, qoonqa, bakakkaa^o, sochii lafaatii fi rooba cabbii^p guddaa isaattu ture.

Dubartittii fi Bineensa Akka Jawwee

12 Milikkinni^q guddaanii fi dinqisiisaan^f tokko samii keessatti muldhate; dubartii^s biiftuu uffatee miila ishii jalaa ji'a qabdu tan mataa ishiitti immoo gonfoo^t urjoota kudhanii lamaa keewwate^u tokkottu ture. ²Ishiiinis ulfa^v turte; yommuu dawumsi ishii gayettis ciniisuun qabamtee iyyite. ³Milikkinni dhibiinis^w samii keessatti muldhate; kunoo bineensa diimaa guddaa jawwee fakkaatu, kan mataa torbaa fi gaafa kudhan qabu, kan mataa isaatti ammoo gonfoo torba keewwatu tokkottu ture. ⁴Eegeen isaas urjoota samii irra jiran harka sadii keessaa harka tokko haxaayee lafatti gadi darbate. Bineensii akka jawwee sunis yeroo dubartittiin deessutti daa'ima ishii liqimsuuf jedhee

^k15 ykn *xurumbaa*; ^l15 ykn *mooya*; ^m18 ykn *hojjattoota*; ⁿ19 ykn *balaqqee*; ^o19 ykn *qawwee waaqaa*; ^p19 ykn *diriisaa*; ^q1 ykn *malkanni/milikkeetii*; ^r1 ykn *ajaa'ibsiisaan/mamsiisaan/ maadeffachiisaan*; ^s1 ykn *niitii*; ^t1 ykn *ruufa*; ^u1 ykn *godhatte*; ^v2 ykn *ulfoo*; ^w3 ykn *biraa*

fuula dubartii dawuuf jirtu sanaa dura dhaabate. ⁵Isiinis daa'ima dhiiraa isa bokkuu sibiilaatiin saba hundumaa bulchuuf jiru tokko deette; daa'imni ishiilleen gara Waaqayyooti, gara teessoo isaattis ol butame. ⁶Dubartittiinis gara lafa onaa^x bakka^y akka ishiin guyyaa 1260 achitti kunuunfamtuuf^z jedhee Waaqni isiif qopheesseetti baqatte.

⁷Lollis samii keessatti ni ka'e; Mikaa'elii fi maleekkonni isaa bineensa sanaan lolani; bineensichii fi maleekkonni isaas uf-irraa lolani^a. ⁸Bineensichii fi maleekkonni isaa garuu ni injifataman^b; ergasiis bakka isaanii kan samii keessaa sana ni dhabani. ⁹Bineensi guddaan sunis gadi darbatame; innis bofa durii isa Daabiloosi yookaan Sheexana jedhamu, isa addunyaa guutuu karaa irraa jallisu sanaa dha; Inni lafatti gadi darbatame; maleekkonni isaas isa wajjiin darbataman.

¹⁰Anis sagalee^c guddaa tokko samii keessaa dhagaye; innis akkana jedha:

"Amma fayyinni, humnii fi mootummaan Waaqa keennaa, aangoon^d Masiihii isaas dhufeera; himataan obboleeyyan keennaa

12:7 *Mikaa'el* - hangafoota maleekkootaa keessaa isa tokko; innis Daani'eli 10:21 irratti eedduu saba Israa'eli kan addaa jedhamee ibsame. Maleekkonni Mikaa'eliiis warra ajaja isa jala jiraniidha.

inni halkanii guyyaa fuula Waaqayyoo duratti, isaan himatu sun gadi darbatameeraatii.

¹¹Isaanis dhiiga hoolichaatiin, dubbii dhugaa bayiinsa^e isaaniitiinis, isa mooyatani; du'a baqachuuf jedhaniis, lubbuu isaanii hin mararfanne.

¹²Kanaaf yaa samiiwwan, isin warri isaan keessa jirattanis gammadaa! garuu yaa lafaa fi yaa galaana isiniif wayyoo! Daabiloos gara keessanitti gadi bu'eeraatii; innis akka yeroo gabaabaa qabu waan beekuuf baay'ee aareera."

¹³Bineensichis yommuu akka lafatti gadi darbatame argetti, dubartittii daa'ima dhiiraa deesse sana gaargalchuu^f jalqabe. ¹⁴Dubartittiin garuu akka gara lafa aloo bakka ishiif qopheeffametti boficha jalaa barartuuf^g, achittis

^x6 ykn *aloo/hadiyyoo*; ^y6 ykn *fulaa*; ^z6 ykn *waldhaamtuuf*; ^a7 ykn *faccifatan*; ^b8 ykn *dabsataman*; ^c10 ykn *qoonqoo/qoonqa*; ^d10 ykn *jabeenni*; ^e11 *dhugeessaa/ragaa*; ^f13 ykn *ariyachuu/reebuu*; ^g14 ykn *barriftuuf*

baraaf, barootaa fi wadhakkaa baratiif^h akka kunuunfamuuf baalleenⁱ risaa guddaan lama ishiif kenname. ¹⁵Bofichis akka dubartittiin lolaadhaan fudhatamuuf jedhee dudda ishii duubaan bishaan akka lagaa afaan isaa keessaa dhangalaase. ¹⁶Lafti garuu afaan bantee laga bineensichi afaan isaa keessaa dhangalaase sana liqimsuun dubartittii gargaarte. ¹⁷Bineensii akka jawwee sun dubartittiitti aaree sanyii isii warra hafanitti waraana kaasuu dhaqe; isaanis warra ajaja Waaqayyoo eeganii fi warra dhugeessaa Yesuusi jabeessanii qabatanii dha. Bineensii akka jawwee sunis cirracha galaanaa irra dhaabatee ture.

Bineensa Galaana Keessaa Ba'e

13 Bineensa tokkos otoo inni galaana keessaa bawuu nan arge; innis gaafa kudhanii fi mataa torba qaba ture; gaafawan isaa irratti gonfoo^j kudhan, tokko tokkoo mataa isaa irratti immoo maqaa arrabsoo^k qaba ture. ²Bineensi ani arge sunis qeerransa fakkaata ture. Miilli isaa miila woraabeessaa, afaan isaa immoo afaan leencaa fakkaata ture. Bineensi akka jawwee sunis humna isaa, teesoo isaatii fi aangoo^l isaa guddicha bineensichaaf kenne. ³Mataa

bineensichaa torban keessaa inni tokko waan madaa nama ajjeesu qabu fakkaata ture; madaan nama ajjeesu sun garuu fayyee ture; addunyaan guutuunis maadefatee^m bineensicha hordofe. ⁴Namoonni sababii inni aangoo isaa bineensa sanaaf kenneef jawwee sanaaf sagadani; akka sumas, "eenyuttu bineensicha fakkaata? Eenyuttus waraana isatti kaasuu danda'a?" jedhanii isaaf sagadan.

⁵Bineensichis akka dubbii uftuulummaatii fi arrabsoo dubbatuuf afaan ni kennameefi; ji'a afurtamii lamaaf akka ittiin hojjatuufis aangoon isaaf kenname. ⁶Innis maqaa Waaqaatii fi bakkaⁿ jireenna isaa jechuunis warra samii keessa jiraatan maqaa balleessuun Waaqa arrabsuuf jedhee afaan isaa banate. ⁷Akka inni saba Waaqayyoo irratti waraana kaasee isaan moo'atuufis humni ni kennameefi; gosa cufa, saba cufa, afaanii fi sanyii cufa irrattis aangoon ni kennameefi. ⁸Warri lafa irra jiraatan martinuu jechuunis warri maqaan isaanii uumama addunyaatii jalqabee kitaaba jireenna kan hoolicha qalame sanaa keessatti hin galmeeffamin martinuu bineensichaaf ni sagadu.

^h14 ykn *hiikkaan tokko tokko waggaa sadiifi wadhakkaa*; ⁱ14 ykn *koolii*; ^j1 ykn *ruufa*; ^k1 ykn *arrabaa*; ^l2 ykn *guddinna*; ^m3 ykn *dinqifatee/ ajaa'ibsiifatee*; ⁿ6 ykn *fulaa*

⁹Namni gurra qabu haa dhagawuu.

¹⁰Namni booji'amu qabu kamiyyuu inni ni booji'ama; namni goraadeedhaan ajjeesu kamiyyuu goraadeen ajjeefamuu qaba. Kunis obsaa fi amanamummaa qulqullootaa gaafata.

Bineensa Lafa Keessaa Ba'e

¹¹Bineensa biraas^o otoo inni lafa keessaa bawuu nan arge; innis akka hoolaa gaafa lama qaba ture; akka jawweettis dubbata ture. ¹²Bineensi kunis aangoo bineensicha jalqabaa hundaan fuula isaa duratti hojjachaa ture; innis akka laftii fi warri lafa irra jiraatan bineensicha jalqabaa isa madaan nama ajjeesu fayyeef sanaaf sagadan godhe. ¹³Innis hanga akka ibiddilleen samii irraa lafatti gadi bu'u godhutti ija^p namaa duratti baasa gugurdaa hojjate. ¹⁴Milikkita^q akka inni bakka bineensichi jalqabaa jirutti hojjatuuf eeyyamameef sanaanis namoota lafa irra jiraatan ni gowwoomse; akka isaan ulfinna bineensicha goraadeen madaayee eegasii ammoo jiraate sanaatiif fakkii dhaaban ajaje. ¹⁵Fakkiini bineensa jalqabaa sunis akka dubbachuu danda'uu fi warra fakkii sanaaf sagaduu didan maras akka ajjeesisuuf bineensi inni lammaffaan akka fakkii

sanaaf lubbuu kennuuf humni kennameefi. ¹⁶Akkasumas namni martinuu diqqaa fi guddaan, dureessii fi hiyyeessi, bilisnii^r fi garbi harka mirgaa irratti yookaan adda irratti akka milikkita qabaatu dirqisiise^s. ¹⁷Kunis namni milikkita kana jechuunis maqaa bineensichaa yookaan lakkoobsa^t maqaa isaa hin qabaatin kamiyyuu bitachuu yookaan gurgurachuu akka hin dandeenneefi.

¹⁸Kunis ogummaa gaafata; lakkoobsichi waan lakkoobsa namaa ta'eef namni hubannaa qabu kamiyyuu lakkoobsa bineensichaa haa herreguu; lakkoobsi isaas dhibba jahaa fi jaatamii jaha.

Hoolichaa fi Namoota 144,000

14 Anis nan ilaale; kunoo, hoolichi gaara xiyooni irra dhaabachaa^u ture; namoonni 144,000, kanneen maqaan isaatii fi maqaan Abbaa isaa adda isaanii irratti barreefames isa woliin turani. ²Anis qoonqa^v akka huursaa bisaan baay'etii fi akka qoonqa bakakkaa^w guddaa samii irraa dhagaye; qoonqi ani dhagaye sunis akka qoonqa kiraaraa kan namoonni kiraara taphatan dhageessisanii ture.

^o11 ykn *dhibii/ibaa*; ^p13 ykn *ila*; ^q14 ykn *milikkeeta/malkata*; ^r16 ykn *balchaa*; ^s16 ykn *giddeesse*; ^t17 ykn *akeeka/laakkofsa*; ^u1 ykn *dhaabata'a* ^v2 ykn *sagalee/qoonqoo*; ^w2 ykn *mandiisuu*

³Isaanis fuula teessichaa duratti, fuula uumamawwan jiraatoo afraniitii fi fuula jaarsotaa duratti faarfannaa haaraya tokko faarfatanii; faarfannaa sanas namoota 144,000 warra lafa irraa furaman^x sana malee namni dhibiin barachuu hin dandeenye. ⁴Isaan kunniin waan qulqullinnaan uf eeganiif warra dubartootaan uf hin xureessinii^y dha; isaanis bakka^z hoolaan sun dhaqu hundumatti isa faana deemu; sanyii namaa keessaas hangafa ta'anii Waaqayyoo fi hoolichaaf furamaniiru. ⁵Sobni tokkoyyuu afaan isaanii keessatti hin argamne; isaan hirdhinna^a hin qabani.

Maleekkota sadan

⁶Maleekkaa biraas^b otoo inni samii walakkaa barrisuu^c nan arge; innis warra lafa irra jiraatanitti jechuunis saba maratti, gosa maratti, afaanii fi Sanyii maratti akka lallabuuf wangeela barabaraa qaba ture. ⁷Innis sagalee^d guddaan akkana jedhe; "sa'aatiin murtii isaa waan dhiyaateef Waaqa sodaadhaa; ulfinnas isaaf kennaa; isa samii fi lafa, galaanaa fi burqaawwan bisaanii uume sanaaf sagadaa.

⁸Maleekkaan lammaffaanis, "kufteerti!^e Baabiloon guddittiin isiin akka sabni cufti daadhii wayinii dheekkamsa sagaagala^f isii dhugu goote sun kufteerti!"

jechaa faana bu'e.

⁹Maleekkaan sadaffaanis isaan faana bu'ee sagalee guddaan akkana jedhe; "eennulleen yoo bineensichaa fi fakkii isaatiif sagade, yoo milikkita^g isaas adda irratti yookiin harka irratti fudhate, ¹⁰Innis akkasuma daadhii wayinii dheekkamsa Waaqayyoo isa otoo homtuu^h itti hin makamin xuwwaaⁱ aarii isaatti buufame irraa ni dhuga; fuula maleekkota qulqullootaatii fi fuula hoolichaa durattis ibiddaa fi dinyiidhaan^j ni cinqama. ¹¹Aarri cinqama isaaniis baraa hanga barabaraatti ol-baya; warri bineensichaa fi fakkii isaatiif sagadan yookaan warri milikkita maqaa isaa fudhatan cufti halkanii guyyaa boqonnaa hin qabani. ¹²Kunis obsa qulqulloota ajaja Waaqaa eeganiitii fi Yesuusiif amanamanii gaafata.

¹³Anis qoonqa, "waan kana barreessi; ammaan achi warri otoo Gooftaa keessa jiranuu du'an eebbifamoo dha" jedhu tokko samii irraa nandhagaye.

Hafuurichis^k, "dhugumaan isaan

^x3 ykn *baraaraman*; ^y4 *hiikaan tokko tokko warra dubartoota waliin saal - qunnantii hin godhinir jedha*; ^z4 ykn *fulaa*; ^a5 ykn *mudaa*; ^b6 ykn *dhibii/ibaa*; ^c6 ykn *bararuu*; ^d7 ykn *qoonqa/qoonqoo*; ^e8 ykn *yaa jidde*; ^f8 ykn *hawadii*; ^g9 ykn *milikkeeta*; ^h10 ykn *wanni tokkolleen*; ⁱ10 ykn *moduunuu/waaccaa/xoofoo*; ^j10 ykn *dilloo bobettuun*; ^k13 ykn *ayyaannis*

eebbifamoo dha; hujiin isaaniis waan isaan hordofuuf isaan dadhabbi isaanii irraa ni boqotu" jedha.

Oomisha lafaa

¹⁴Anis nan ilaale; kunoo, duumessa adii tokkottu ture; wonni ilma namaa fakkaatu tokkos gonfoo^l warqii mataa isaatti keewwatee^m, haamtuu qaramaa tokkos harkatti qabatee duumesicha irra taa'ee ture. ¹⁵Maleekkaan biraas mana qulqullummaatii bayee sagalee guddaan isa duumessa irra taa'e sanaan, "oomishni"ⁿ lafaa waan bilchaateef, yeroon haamaas waan gayeef haamtuu kee fudhadhuutii haami" jedhee iyye. ¹⁶Kanaafis inni duumessa irra taa'e sun haamtuu isaa lafatti dhaabe; laftis ni haamamte.

¹⁷Maleekkaan biraas mana qulqullummaa isa samii keessaatii bahe; innis akkasuma haamtuu qaramaa qaba ture. ¹⁸Ammas maleekkaan dhibiin inni ibidda irratti aangoo^o qabu tokko iddoo aarsaatii^p dhufee, sagalee guddaan maleekkaa isa haamtuu qaramaa qabu sanaan, "firiin"^q wayinii waan bilchaateef haamtuu kee qaramaa sana fudhadhuutii hurbuu wayinii lafaa walitti qabi" jedhe. ¹⁹Maleekkichis haamtuu isaa lafatti dhaabe; firii wayinii lafaas walitti qabee

gara bakka cunfaa wayinii dheekkamsa Waaqaa isa guddaatti darbate. ²⁰Isaanis bakka cunfaa wayinii kan magaalaa^r duuba jiru keessatti dhidhiitaman; bakka cunfaa sana keessaas dhiigni hanga luugama fardaatti^s ol-ka'ee fageenna gara kiiloo meetira dhibba sadii lola'e.

Maleekkota Torban Dhayicha Torba Harkaa Qaban

15 Anis milikkita^t guddaa fi ajaa'ibsiisaa^u dhibii^v samii keessatti arge; milikkinni kunis maleekkota torban kanneen dhayicha^w dhumaa torba harkaa qaban ture; dhayichi torban kunniinis sababii dheekkamsi Waaqayyoo isaaniin fiixa^x bawuuf dhayicha dhumaa jedhamani. ²Anis waan galaana bilillee ibiddaan makame fakkaatu tokko arge; warri bineensichaa fi fakkii isaa, lakkoobsa^y maqaa isaas injifatan^z kiraara Waaqni isaaniif kenne harkatti qabatanii galaanicha bira dhadhaabachaa^a turan. ³Isaanis faarfannaa garbicha Waaqayyoo faarfannaa Muuseetii fi faarfannaa

^l14 ykn *ruufu*; ^m14 ykn *godhate*; ⁿ15 ykn *midhaan*; ^o18 ykn *jabeenna*; ^p18 ykn *fulaa sooriyootii*; ^q18 ykn *midhaani muka*; ^r20 ykn *dira*; ^s20 ykn. *lugaama*; ^t1 ykn *malkata/ milikkeeta*; ^u1 ykn *maadef-fachiisaa/ dinqisiisaa*; ^v1 ykn *biraa*; ^w1 ykn *balaa*; ^x1 ykn *muumnee*; ^y2 ykn *akeeka*; ^z2 ykn *dabsatan/moo'atan*; ^a2 ykn *dhadhaabataa*

hoolichaa akkana jedhanii faarfatani;

"Yaa Waaqayyo Gooftaa waan hundumaa dandeettu, hujiin kee guddaa dha; dinqisiisaadhas.

Yaa mootii saba hundumaa, karaan kee qajeelaa dha; dhugaadhas.

⁴Yaa Gooftaa, namni si'i hin sodaanne, kan maqaa kees hin ulfees-sine eenu?

si qofattu qulqulluudhaatii. Hujiin qajeelummaa keetii waan muldhifameef, saboonni martinuu ni dhufu; fuula kee durattis ni sagadu."

⁵Eegasiis nan ilaale; kunoo, manni qulqullummaa inni samii jechuunis dunkaanni dhugeessaa^b ni baname. ⁶Mana qulqullummaa sana keessaas maleekkonni torban dhayicha torba harkaa qaban ni bayani; isaanis uffata qulqulluu calaqqisaa^c quncee talbaa irraa hojjatame uffatanii naannoo qoma isaanii^d warqii keewwatanii^e turan. ⁷Uumamawwan jiraatoo afran keessaas inni tokko waciitii^f warqii torba kanniin dheekkamsa Waaqa isa baraa hanga bara baraatti jiraatuutiin guutaman maleekkota torbaniif kenne. ⁸Manni qulqullummaa sunis aara ulfinnaa fi humna Waaqaa keessaa bawuun guutame; hanga dhayichi torban

maleekkota torbani raawwata-muttis^g namni tokkolleen mana qulqullummaa sana seenuu hin dandeenne.

Waciitiiwwan Dheekkamsa Waaqaa Torbani

16 Anis qoonqa^h guddaa, maleekkota torbaniin, "dhaqaatii, waciitiiwwanⁱ dheekkamsa Waaqaa torban keessaa lafa irratti dhangalaasaa" jedhu tokko mana qulqullummaa keessaa dhaga'e.

²Maleekkaan jalqabaa dhaqee waciitii isaa keessaa lafa irratti dhangalaase; namoota milikkita^j bineensichaa uf-irraa qabanii fi fakkii isaatiif sagadanittis madaan hamaanii fi jibbisiisaan yaa'e.

³Maleekkaan lammaffaan qorii isaa keessaa galaanatti dhangalaase; galaanichis dhiiga akka dhiiga nama du'ee ta'e; lubbu qabeeyyiin galaana sana keessa jiraatan cuftinuu ni du'ani.

⁴Maleekkaan sadaffaan qorii isaa keessaa lageenii fi burqaawwan bishaanii irratti dhangalaase; isaanis dhiiga ta'an. ⁵Maleekkaan bishaanota irratti aangoo^k

^b5 ykn dhuga-ba'iisa/rageessa'a; ^c6 ykn billiqa; ^d6 ykn sabbata/gurdaa; ^e6 ykn marxifatani; ^f7 ykn qorii/gabatee; ^g8 ykn hobba'utti ^h1 ykn qoonqoo/sagalee; ⁱ1 ykn gabatee/qorii; ^j2 ykn malkata/milikkeeta; ^k5 ykn jabeenna

qabus otoo akkana jedhuu nan dhagaye:

" Yaa isa qulqulluu,
kan jirtu, kan turte,
waan akkasitti murtees-
siteef,
ati qajeelaa dha;

⁶Waan isaan dhiiga qulqul-
lootaatii fi dhiiga raajotaa¹
dhangalaasaniif,

ati immoo akka isaan dhuganiif
dhiiga isaaniif kenniteerta;
kuni isaaniif ni malaatii."

⁷Anis otoo iddoon aarsaa^m,
"eeyee yaa Waaqayyo Gooftaa
waan cufa dandeettu,
murtiin kee dhugaa dha; qajee-
laadhas" jedhuu nan dha-
gahe.

⁸Maleekkaan afraffaanis waciitii
isaa keessaa biiftuu irratti dhan-
galaase; biiftuufis akka isiin
ibiddaan nama gubduuf humni
ni kenname. ⁹Namoonnis oow'a
guddaa sanaan ni gubatan;
maqaa Waaqa dhayichaⁿ kanniin
irratti humna qabu sanaas ni
abaarani; cubbuu irraa deebi'uu^o
fi ulfinna isaaf kennuus ni didani.

¹⁰Maleekkaan shanaffaanis
waciitii isaa keessaa teessoo
bineensichaa irratti dhangalaase;
mootummaan bineensichas duk-
kanaan liqimfame; namoonnis
cinqamuun^p arraba isaanii cic-
ciniinani. ¹¹Sababii cinqamaa fi
madaa isaaniitiifis Waaqa samii
abaarani; garuu cubbuu hojjatan

irraa deebi'uu ni didani.

¹²Maleekkaan jahaffaanis qorii
isaa keessaa Efraaxiis lagicha
guddaa irratti dhangalaase; bisaan
laga sanaas mootota baha
biiftuutii dhufaniif akka
karaan qopheeffamuuf ni goge.

¹³Yommuus afaan jawwee
keessaa, afaan bineensichaa
keessaa fi afaan raaga dharaa
keessaa hafuuronni xuraa-
woonni raacha fakkaatan sadii
otoo ba'anuu nan arge. ¹⁴Isaanis
hafuurota jinniiwwanii kan-
neen hujiiwwan baasaa ho-
jjatanii dha; isaanis lola guyyaa
guddichaa kan Waaqa waan
mara danda'u sanaatiif walitti
isaan qabuuf gara mootota ad-
dunyaa maraatti kan bahanii dha.

¹⁵Kunoo, ani akkuma hattuutti
nan dhufa! akka qullaa hindeemneef,
akka qaaniin isaas hin muldhan-
neef namni dammaqqee uffata
isaa eegatu eebbifamaa dha.

¹⁶Isaanis lafa afaan Ibaraay-
isxiitiin Armaageedon jedhamutti
mootota sana walitti qabani.

¹⁷Maleekkaan torbaffaanis
qorii isaa keessaa qilleensa kees-
satti dhangalaase; sagaleen gud-
daan, "raawwatameera^{q!}" jedhu
tokkos mana qulqullummaatii
teessoo keessaa bahe. ¹⁸Yommuus

¹6 ykn raagotaa; ^m7 ykn fulaan sooriyoo;
⁹9 ykn balaa; ⁹9 ykn qalbii jijjiirachuu;
¹⁰10 ykn Dhiphachuun; ¹⁷17 ykn xummu-
rameera/muumma'e

angaasuun^r, qoonqi, mandiiisuu^s fi sochiin lafaa hamaan tokko ni ta'e; sochiin lafaa kan akkanaas erga namni lafa irra jiraachuu jalqabee kaasee takkumaa ta'ee hin beeku; sochiin lafaa sunis akka malee guddaa ture. ¹⁹Magaalattiin^t guddoon bakka sadiitti gargari qoodamte; magaalawwan sabootaas ni diigamani; Waaqay-yos Baabiloonii guddittii ni yaadateⁿ; xuwwaa^y daadhii wayinii dheekkamsa isaa sodaachisaadhaan guutames ni kenneefi. ²⁰Odolawwan^w martinuu ni baqatani; gaaronnis argamuu hin dandeenye. ²¹Dhagaan cabbii gurgurdaan tokkoon tokkoon isaa gara kiiloo giraamii afurtamii shanii ulfaatu samii irraa namoota irraa bubbu'e; dhayichi sunis waan akka malee hamaa tureef namoonni sababii dhayicha cabbii sanaatiif Waaqa abaarani.

Dubartittii Bineensicha irra Teettu

17 Maleekkota torban waciiti-iwwan^x torba qaban kees-saa inni tokko gara koo dhufee akkana naan jedhe; "koottu! adaba sagaagaltittii^y guddoo isii bisaanota baay'ee irra teettu sana irratti raawwatamuuf^z jiru sitti argisiisaatii. ²Mootonni lafaa isii woliin sagaagalaniiru; warri lafa irra jiraatanis daadhii wayinii

sagaagala isiitiin machaa'aniiru.

³Maleekkaan sunis hafuuraan na fuudhee lafa alootti^a na geesse; achittis dubartii^b bineensa diimaa akka dhiigaa kan maqaa arrabsottiin guutame tokko irra teettu nan arge; bineensichis mataa torbaa fi gaafa kudhan qaba ture. ⁴Dubartittiinis uffata dhiilgee^c fi diimaa akka dhiigaa uffattee warqiin, dhagaa gatii-guddaati fi calleen^d midhaaffamtee turte; harka ishiittis xuwwaa^e worqii kan waan jibbisiisaa fi xuraawummaa sagaagala ishiitiin guutame qabatee turte. ⁵Adda isii irrattis maqaan dhossaan akkana jedhu tokko barreeffamee ture;

BAABILOONI

GUDDITTII, HAADHA

SAGAAGALTOOTAA TII FI HAADHA WAAN JIBBIISISAA ADDUNYAA.

⁶Akka dubartittiin dhiiga qulqul-lootaatii fi dhiiga warra Yesuusiiif rageessaniitiin^f machoofte nan arge.

Anis yommuu ishii argetti baay'ee dinqifadhe^g. ⁷Maleekkichis akkana naan jedhe; "ati maaliif

^r18 ykn *balaaqqeen*; ^s18 ykn *kakawwee/gigissuu*; ^t19 ykn *dirii*; ^u19 ykn *qaabate*; ^v19 ykn *muduunuu/waaccaa*; ^w20 ykn *lafti bisaan jidduu*; ^x1 ykn *qorii*; ^y1 ykn *hawadattuu*; ^z1 ykn *hobba'uuf/xummuramuuf*; ¹3 ykn *onaatti/adiyyootti*; ²3 ykn *niitii*; ³4 ykn *daalachaa fi*; ⁴4 ykn *dooqaan*; ⁵4 ykn *muduunuu/waaccaa*; ⁶6 ykn *dhuga- ba'aniitiin/dhugeessaniitiin*; ⁷6 ykn *maadefadhe/ajaa'ibsiifadhe*

dinqifatta? Icciiitii^h dubartiit-tiitii fi icciiitii bineensicha isii baatu kan mataa torbaa fi gaafa kudhan qabu sanaa sitti nan hima. ⁸Bineensi ati argite sun duri tureera; amma garuu hin jiru; ta'us booddeeⁱ qilee kees-saa ol-ba'ee gara badiisa isaa ni dhaqa. Warri lafa irra jiraatan kanneen maqaan isaanii uumama addunyaatii jalqabee kitaaba jireenna keessatti hin galmeef-famin yommuu bineensicha arganitti ni ajaa'ibsiifatu; sababiin isaas bineensichi duri tureera; amma garuu hin jiru; booddee ammoo ni dhufa.

⁹"Kunis sammuu^j qarooma qabu gaafata; mataawwan torban sunis gaarota torban dubartittiin irra teessuu dha. ¹⁰Akkasumas mataawwan torban sun mootota torba. Isaan keessaas shan kufaniiru^k; inni tokko jira; inni kaan^l immoo ammallee hin dhufne; yommuu dhufutti garuu yeroo gabaa-baaf turuu qaba. ¹¹Bineensichi duraan turee amma immoo hin jirre sun mootii saddeettaffaa dha; innis mootota torban keessaa isa tokkoo dha; gara badiisa isaas ni dhaqa.

¹²Gaafawwan kurnan^m ati argite sunis mootota kurnan warra ammallee mootummaa hin argatin iidha; ta'us isaan bineensichaa wajjiin sa'aatii tokko moowuuf aangooⁿ ni fudhatu.

¹³Isaanis yaaduma tokko qabu; humna isaaniitii fi aangoo isaanis dabarsanii bineensichaaf ni kennu.

¹⁴Isaanis hoolichatti lola kaasu; hoolichi garuu waan Gooftaa Gooftotaatii fi Mootii Moototaa ta'eef isaan injifata^o; warri isa waliin jiranis warra isaaf waamaman, warra isaaf filatamanii fi warra isaaf amanaman.

¹⁵Bishaanonni ati argite kanneen sagaagaltittiin irra teettu sun saboota, namoota, sanyiiwwanii fi afaanota.

¹⁶Bineensichii fi gaafawwan kurnan ati argite sun sagaagaltittii ni jibbu; isaanis isii saamanii qullaa isii hambisu; foon isii ni nyaatu; ibiddaanis isii gubu. ¹⁷Isaanis hanga dubbiin Waaqayyoo fiixaan bawutti wali galteedhaan aangoo isaanii dabarsanii bineensichaaf kennuun akka fedhii Waaqayyoo raawwataniif^p Waaqayyoo waan kana garaa isaanii keessa kaa'eeraatii. ¹⁸Dubartittiin ati argite sun magaalattii guddoo mootota lafaa bulchitu.

Kufaatii Baabiloonii

18 Ergasiis otoo maleekkaan biraa^r samii irraa gadi bu'uu nan arge; innis aangoo^s guddaa qaba ture; ulfinna isaatiinis lafti ni ifte. ²Innis akkana jedhee

^h7 ykn *dhossaa*; ⁸ ykn *duubatti*; ⁹ ykn *qalbii*; ^k10 ykn *yaa jigani*; ^l10 ykn *kuun*; ^m12 ykn *kudhannan*; ⁿ12 ykn *jabeenna*; ^o14 ykn *dabsata/mooyata* ^p17 ykn *guutaniif*; ^q18 ykn *diraa*; ^r1 ykn *dhibiin/ibaa*; ^s2 ykn *jabeenna*

sagalee^t guddaan iyye;
 "kufteerti"¹! Baabiloon guddi-
 tiin kufteerti!
 lafa jireenna jinniiwwanii,
 lafa buufata hafuurota^v xuraawoo,
 mana simbirroota^w xuraa-
 wootii fi jibbisiisoo
 taateerti.

³Saboonni cuftinuus,
 daadhii wayinii dheekkamsa
 sagaagala^x ishii dhugan-
 iiruutii;
 mootonni lafaas ishii waliin
 sagaagalaniiru;
 daldaltoonni addunyaas
 qananii^y isii guddaa
 sanaan duroomaniiru.

⁴Qoonqa dhibiillee samii irraa
 nan dhaga'e; innis akkana jedha;
 "Yaa saba kiyya, isin akka
 cubbuu isii keessatti hin
 hirmaanneef, balaa isii irra
 gawus akka hin qoodan-
 neef, koottaa isii keessaa
 bahaa.

⁵Cubbuun isii hanga samiitti ol
 tuulameeratii;
 Waaqayyos jallinna isii qaa-
 bateera.

⁶Akkuma ishiin kennitetti isinis
 ishiif kennaa;
 Akkuma hujii ishiittis dachaa
 lama godhaatii ishiif dee-
 bisaa;
 xuwwaa^z ishiin itti bulbultet-
 tis dachaa lama godhaatii
 ishiif bulbulaa.

⁷Hanguma isiin ulfinna ufii ken-

nitee, qananii guddaanis
 jiraatte sana,
 qixxeedhuma isaa cinqamaa fi
 gadda^a isiif kennaa;
 isiinis garaa isii keessatti,
 'ani akka mootuu tokkootti
 nan taa'a; ani niitii dhiirsi
 irraa du'ee miti;
 matumaas^b hin gaddu jettee
 uf-jajji^c.

⁸Kanaaf dhayichi garaa garaa
 jechuunis,
 duuti, gaddii fi beelli
 guyyuma tokkotti
 ishii irra gaha;
 Waaqayyo Gooftaan ishiitti
 murteessu sun waan ja-
 baa ta'eef,

ishiin ibiddaan ni gubamti.

⁹"Mootonni lafaa warri isii waliin
 sagaagalanii fi warri qananii
 guddaan isii waliin jiraatan
 yommuu aara gubamuu isii ar-
 ganitti isiif ni boowu; ni gaddus.

¹⁰Isaanis cinqama ishii waan
 sodaataniif fagoo dhaabatani,
 "wayyoo! wayyoo! yaa ma-
 gaalattii^d guddoo,
 yaa Baabiloon magaalattii
 jabduu nana!

badiin kee sa'aatuma tokko
 keessatti dhufeeraatii' jedhu.

^t2 ykn *qoonqa/goonqoo*; ^v2 ykn *yaa jidde*;
^w2 ykn *baqotaayyaanota*; ^x2 ykn *sim-
 phirree*; ^y3 ykn *hawadii*; ^z3 ykn *bad-
 haadhummaa/canaqa*; ^a6 ykn *muduunuu/
 waaccaa*; ^b7 ykn *laalala*; ^c7 ykn
akkanallee jedhee; ^d7 ykn *ol-ufqabdi*
¹⁰10 ykn *dira*

¹¹"daldaltoonni lafaas ammaan achi waan namni tokkolleen mi'a isaanii hin binneef ishiif ni boowu; ni gaddus. ¹²Mi'ii isaaniis worqii, meetii, dhagaawwan gatii guddaatii fi callee^e, uffata haphii quncee talbaa irraa hojjatame, uffata dhiilgee^f, uffata haariitii fi diimaa akka dhiigaa, muka urgaawaa gosa maraa, mi'a ilka arbaa irraa hojjatame mara, mi'a muka gatii guddaa irraa hojjatame mara, mi'a naasii irraa hojjatame mara, mi'a si-biilaatii fi mi'a dhagaa adii irraa hojjatame maraa fi ¹³Qarafaa^g fi urgooftuu, hixaana, qumbii, haamphee urgaawaa, daadhii wayiniitii fi zayitii ejersaa, daakuu bullaawaa fi qamadii^h, loowwanii fi hoolotaⁱ, fardoolee^j fi gaariwwan, akkasumas garbootaa fi lubbuuwwan namootaa fa'a.

¹⁴"Isaanis, 'firiin^k ati hawwite sun si duraa barbadaayeera; badhaadhummaa fi bareedinni kee cuftinuu sirraa badeera; matumaas deebitee hin argattu' ishiin jedhu. ¹⁵Daldaltoonni mi'a kaniniin gurguratanii isii irraa badhaadhummaa argatanis cinqama isii sodaatanii fagoo dhaabatani; isaanis booyaa, gaddaas, ¹⁶Sagalee guddaan akkana jedhan;

" 'woyyoo! woyyoo, yaa magaalattii guddoo;
Yaa ishii uffata haphii quncee

talbaa irraa hojjatame,
uffata dhiilgee fi uffata
diimaa akka dhiigaa
uffatte,

yaa ishii worqiin, dhagaa
gatii guddaatii fi doo-
qaan midhaaffamte,

¹⁷Badhaadhummaan guddaan
akkanaa sa'atuma tokko
keessatti barbadaayee!

"ajajjuun dooni^l cuftinuu,
warri dooniin imala deeman
cuftinuu, warri doonii oofanii fi
warri galaana irra hojjachuun
jiraatan cuftinuu, fagaatanii ni
dhaabatu. ¹⁸Isaan yommuu aara
gubamuu isii arganitti, 'magaalaan
akka magaalaa guddittii tanaa
takkumaa tureeraa ree?' jedhanii
iyyani. ¹⁹Isaanis awwaara mataatti
firfiratanii boo'aa, gaddaas ak-
kana jedhanii iyyani;

" 'wayyoo! Wayyoo, yaa
magaalattii guddoo,
yaa isii warri galaana irraa
hoboloo qaban martinuu
qabeenna isiitiin duroomani,
isiin sa'atuma tokko kees-
satti barbadoofte!

²⁰Yaa samii kufaatii isiitti
gammadi!
qulqulloonni, ergamtoonni
fi raagonnis^m gammadaa!

^e12 ykn *lula/dooqa*; ^f12 ykn *daalacha*; ^g13 ykn
qundhii; ^h13 ykn *dargaayyee*; ⁱ13 ykn
ooliyyee; ^j13 ykn *faradoo*; ^k14 ykn *mid-
haani*; ^l17 ykn *hoboloo*; ^m20 ykn *raajonis*

Waaqayyo haalooⁿ isinii ba-
hee isiitti mureeraatii.' "

²¹Yommus maleekkaan jabaan
tokko dhagaa haga dhagaa
daakuu gawu tokko fuudhee
galaanatti gadi darbate; akkanas
jedhe:

"Baabiloon magaalattiin gud-
doon,
akkasuma furgugifamtee ni
darbatamti;
matumaas deebitee hin
argamtu.

²²Qoonqi warra kiraara dha-
waniitii fi warra muuziqaa
taphatanii,
qoonqi warra ulullee afuu-
faniitii fi warra magalata^o
afuufanii ammaan achi si
keessatti hin dhaga'amu;
ogeessi ogummaa hujii harkaa
tokkolleen,
ammaan achi si keessatti
hin argamu;
qoonqi dhagaa daakuulleen,
ammaan achi si keessatti hin
dhaga'amu.

²³Ifni ibsaa,
Lammata si keessatti hin ifu;
sagaleen dhiirsa misirrootii^p
fi sagaleen misirroo^q,
lammata si keessatti hin dha-
gayamu.
daldaltoonni kee namoota
gugurdaa addunyaa turan;
falfala keetiin sabni cuftinuu
gowwoomfameera.

²⁴Dhiigni raajotaatii fi dhiigni

qulqullootaa,
dhiigni warra lafa irratti gor-
ra'aman hundumaas
ishii keessatti argame."

Haallee Luyaa!

19Kana booddee^r waan akka
huursaa qoonqa^s tuuta
namootaa guddaa tokko samii
irraa nan dhagaye; innis akkana
jedha:

" Haallee Luyaa!
Fayyinni, ulfinnii fi humni
kan Waaqa keenna ti;

²Murtiin isaa dhugaa dhaatii;
qajeelaadhas.

Inni sagaagaltitti^t guddoo,
isii sagaagala isiitiin lafa
xureessite sanatti mureera;
dhiiga tajaajiltoota^u isaatiifis
isiitti haaloo^v bayeera.

³Ammas ida'anii,

" Haallee luyaa!

Aarii ishiis baraa hanga bara
baraatti ol- ni ba'a"
jedhanii iyyani.

⁴Jaarsonni diddamii afranii fi
uumamawwan jiraatoon afran
kufanii^w Waaqa teessoo irra
taa'ee jiru sanaaf sagadani;
sagalee guddaanis "Aamiin;
Haallee luyaa!" jedhani.

⁵Yommus qoonqi,

²⁰ ykn *haluu*; ²² ykn *xurumbaa*; ²³ ykn
Abbaa fuudhaa/ashilaa; ²³ ykn *intala
fuudhani/idaayyaa*; ¹ ykn *duubatti*; ¹ ykn
qoonqoo/ sagalee; ² ykn *hawadattuu*; ² ykn
hojjatoota; ² ykn *haluu*; ⁴ ykn *jigani*

"Isin tajaajiltoonni isaa cuftinuu,
warri isa sodaattan,
diqqaanis guddaanis,
Waaqa keenya jajadhaa"
jedhu tokko teessicha kees-
saa bahe.

⁶Otoo sagaleen akka sagalee
tuuta nama baayee, akka huursaa
bisaan baay'etii fi akka sagalee
mandiisuu^x guddaan tokko ak-
kana jedhuu nan dhagaye:

"Haallee luuyaa!

Gooftaan keenna Waaqni waan
mara danda'u moo'eeraatii;

⁷Koottaa ni gammannaa; ni
ililchinas;

ulfinnas isaaf ni kenninaa!

Yeroon fuudha hoolichaa gay-
eeraatii;

misirroon^y isaas uf-qophe-
ssiteerti.

⁸Akka uffattuufis uffanni haphiin
quncee talbaa irraa hojjatame,
Adii fi qulqulluun isiif
kennameera."

Uffanni haphiin Quncee talbaa
irraa hojjatame sun hujii qulqul-
lootaa isa qajeelaa sana agar-
siisa.

⁹Maleekkaan sunis, "warri
gara cidha^z fuudha hoolichaatti
affeeraman^a eebbifamoo dha'
jedhii barreessi" naan jedhe; itti
ida'ees, "dubbiin kun dubbii
Waaqaa isa dhugaa dha" naan
jedhe.

¹⁰Anis isaaf sagaduuf jedhee
miila isaa irratti lafa dhaye; inni

garuu akkana naan jedhe; " Naa
hin sagadini! anis hojjatamaa sii
fi obboleeyyan kee warra Ye-
suusiif dhuga-bahan^b wajjiin
tajaajiluu dha. Waaqaaf sa-
gadi; dhuga-bayiinsi Yesuusi
hafuura^c raajiitii^d.

Nama Farda Adii Irra Taa'u

¹¹Anis samii baname nan arge;
kunoo, farda adii tokkottu ture.
Inni farda sana yaabbatus aman-
amaa fi dhugaa jedhama ture;
innis qajeelummaan murteessa;
waraanas ni kaasa. ¹²Ijji^e isaa
akka arraba ibiddaa ti; mataa
isaa irras gonfoo^fbaay'eettu jira;
innis maqaa isa irratti barreef-
fame kan isa malee namni tok-
kolleen hin beenne tokko qaba.

¹³Innis uffata dhiiga keessa
cuuphame tokko uffata; maqaan
isaas "dubbii Waaqayyoo" jedhama.

¹⁴Loltoonni samii irraas uffata
haphii quncee talbaa irraa ho-
jjatame adaadii fi qulqulluu uf-
fatanii, fardoolee^g adaadii
yaabbatanii isa hordofaa turani.

¹⁵Afaan isaa keessaas goraadee
qaramaa inni ittiin saboota ruku-
tu^h tokkottu baya; " innis bokkuu
sibiilaatiin isaan bulcha;" bakkaⁱ

^x6 ykn *kakawwee/bakakkaa*; ^y7 ykn *idaay-
yaan/intalli inni fuudhu*; ^z9 ykn *jila*; ^a9 ykn.
yaamaman; ^b10 ykn *dhugeessan/rageessan*;
^c10 ykn *ayyaana*; ^d10 ykn *himanaati/dubbii
raagaati*; ^e12 ykn *iltii*; ^f12 ykn *ruufa*;
^g14 ykn *faradoo/fardeen*; ^h15 ykn
dhawu; ⁱ15 ykn *fulaa*

cunfaa wayinii dheekkamsa sodaachisaa Waaqa waan cufa danda'uu sanaas ni dhidhiita. ¹⁶Innis uffata isaatii fi gudeeda isaa irratti maqaa barreeffame tokko qaba; maqaan sunis akkana jedha;

"MOOTII MOOTOTAATII FI GOOFTAA GOOFTOTAA"

¹⁷Maleekkaa tokkos otoo inni aduu keessa dhaabatuu nan arge; innis qoonqa guddaan simbirroota^j samii wadhakkaa^k barrisanitti akkana jedhee iyye; "koottaa, irbaata^l Waaqaa isa guddaaf walitti qabamaa. ¹⁸Kunis akka isin foon moototaa, foon ajajdoota waraanaa, foon namoota jajjaboo, foon fardooleetii fi foon warra farda yaabbatanii akkasumas foon nama maraa jechuunis foon nama bilisa^m ta'eetii fi garbaa, foon diqqaatii fi guddaa nyaattaniifi."

¹⁹Yommuu sanas bineensichi, mootonni lafaatii fi loltoonni isaanii namicha farda yaabbatu sanaa fi loltoota isaatti waraana kaasuuf jedhanii otoo walitti qabamanuu nan arge.

²⁰Bineensichi garuu ni qabame; raagichi dharaa kan fuula bineensichaa duratti hujiiwwan baasaa hojjachaa ture sunis isa waliin qabame. Innis hujiiwwan baasaa kanniiniin warra milikkitaⁿ bineensichaa fudhatanii fi warra fakkii

isaatiif sagadan gowwoomse; isaan lachuu otuma lubbuun jiranuu haroo ibiddaa kan dinyiidhaan^o bobawu keessatti gadi darbatamani. ²¹Warri hafan ammoo goraadee afaan namicha farda yaabbatu sanaa keessaa bayeen ajjeefaman; allaattiin cuftinuus foon isaanii nyaattee quufte.

Mootummaa Woggaa kumaa

20Otoo maleekkaan tokko furtuu qileetii fi sansalata^p guddaa tokko harkatti qabatee samii irraa gadi bu'uu nan arge. ²Maleekkaan sunis bineensicha akka jawwee, bofa durii sana jechuunis daabiloos yookaan Sheexana qabee woggaa kuma tokkoof hidhe. ³Haga waggaa kumaa sun dhumuttis akka inni deebi'ee saboota hin gowwoom-sineef qileetti gadi isa darbatee itti cufe. Chaappaas irratti godhe; ergasii immoo yeroo gabaabaaf hiikamuu qaba.

⁴Anis teessowwan tokko tokko nan arge; warri akka murtii kennaniif aangoon^q kennameef teessowwan sana irra taa'anii turani. Lubbuuwwan namoota sababii Yesuusiif dhugeessanii fi sababii dubbii Waaqayyootiif jedhanii

^j17 ykn *simplirree*; ^k17 ykn *walakkaa*; ^l17 ykn *golola halkanii*; ^m18 ykn *balchaa*; ⁿ20 ykn *malkata/milikkeeta*; ^o20 ykn *dilloon bobeettu*; ^p1 ykn *haadha sibiilaa/sinsi-laata*; ^q4 ykn *guddinnii*

gorra'amaniis nan arge; isaanis bineensichaaf yookiin fakkii bineensichaatiif hin saganne; milikkita^r isaas adda isaanii irratti yookiin harka isaanii irratti hin fudhanne; isaanis du'aa ka'anii Kiristoos waliin waggaa kuma tokkoo moo'an. ⁵Warri du'anii otoo du'aa hin ka'in hafan garuu haga waggaa kumaa sun dhumutti du'aa -ka'iinsa hin arganne; kunis du'aa-ka'iinsa jalqabaati. ⁶Warri du'aa-ka'iinsa jalqabaa keessatti qooda qaban eebbifamoo fi qulqulloota. Warri akkasii luboota^s Waaqayyootii fi luboota Kiristoosi ta'anii woggaa kuma tokkoo isa waliin moowu malee duuti lammaffaan isaan irratti humna hin qabu.

Badiisa Sheexanaa

⁷Yommuu waggaa kumni sun dhumutti sheexanni bakka^t itti hidhamee ture keessaa gadi dhii-fama. ⁸Innis saboota golee^u lafaa afran jiran jechuunis Googii fi Maagoogin gowwomsuuf ni baha; hunduma isaanis waraanaaf wolitti qaba; baayinni isaanis akka baay'inna cirracha qarqara galaanaati. ⁹Isaanis lafa cufa irratti faffaca'anii buufata qulqullootaatiif fi magaalattii^v jaalatamtuu marsani; garuu ibiddi samii irraa gadi bu'ee isaan fixe. ¹⁰Daabiloos inni isaan gowwoomse sunis gara hara

dinyii^w boba'uutti bakka bineensichii fi raagichi^x dharaa itti darbataman sanatti gadi darbatame. Isaanis baraa hanga bara baraatti halkanii guyyaa ni dhiphifamu.

Murtii Dhumaa

¹¹Anis teessoo adii guddaa tokkoo fi isa teessicha irra taa'e nan arge; laftii fi samiin fuula isaa duraa baqatani; bakkis isaaniif hin argamne. ¹²Warri du'anis xiqqaa guddaan fuula teessichaa dura dhaabatani nan arge; kitaabonnis ni banamani; akkasumas kitaabni dhibiin^y jechuunis kitaabni jireennaana ni baname; Warra du'anis akkuma kitaabota keessatti galmeeffametti, akkuma hujii isaan durii hojjataniitti murtiin kennameef. ¹³Galaannis warra du'an kanneen isa keessa turan uf keessaa baasee kenne; duutii fi Si'oolis warra du'an kanneen isaan keessa turan uf keessaa baasanii kennani; namni cufitis akkuma hujii isaatti murtii argate. ¹⁴Eegasiis duutii fi Si'ool hara ibiddaatti gadi darbatamani; harri ibiddaa kunis du'a lammaffaa dha. ¹⁵Namni maqaan isaa kitaaba jireenyaa keessatti hin galmeeffamin kamiyyuu hara ibiddaatti gadi darbatame.

^r4 ykn *malkata/milikkeeta*; ^s6 ykn *qaal-lolee*; ^t7 ykn *fulaa*; ^u8 ykn *roga*; ^v9 ykn *dira*; ^w10 ykn *dilloo*; ^x10 ykn *raajichi*; ^y12 ykn *biraa*

Yerusaalem Ishii Haaraya

21 Anis eegasii samii haarayaa fi lafa haaraya nan arge; samiin duraatii fi lafti duraa sun badaniiruutii; galaanis lammata deebi'ee hin argamne. ²Anis otoo magaalattiin² qulqulluun jechuunis Yerusaalem ishiin haarayii akkuma misirroo^a dhiirsa ishiitiif midhaaffamteetti qophooftee samii keessaa Waaqayyo biraa gadi buutuu nan arge. ³Sagalee^b guddaa teessoo keessaa akkana jedhu tokkos nan dhaga'e; "kunoo, bakkii^c Waaqayyo jiraatu namoota jidduu dha; innis isaan wajjiin jiraata. Isaan saba isaa ta'u; Waaqayyo mataan isaas isaan wajjiin ni jiraata; Waaqa isaaniis ni ta'a. ⁴Inni imimmaan hunda ija^d isaaniis irraa ni haaqa; ammaan achi duuti yookiin gaddi^e yookiin booyichi yookiin dhiphinni tokkolleen hin jiraatu; sirni moofaan^f sun dabreeraatii"

⁵Inni teessoo sana irra taa'es, "kunoo, ani waan hunda nan haaromsa" jedhe; itti ida'ees, "dubbiin kun waan amanamaa fi dhugaa ta'eef, kana barreessi" naan jedhe.

⁶Innis akkana naan jedhe; "raawwatameera^g; Alfaa fi Omeegaan, jalqabaa fi dhumni ana; ani nama dheebotu maraaf burqaa bisaan jireennaa irraa tola nan kennaaf. ⁷Namni injifatu^h kamiyyuu waan kana mara ni

dhaala; ani Waaqa isaa nan ta'a; innis ilma kiyya ta'a. ⁸Garuu qoodni dabeeyyii, kan warra amantiiⁱ hin qabnee, kan xuraa-wotaa, kan warra nama ajjees-sanii, kan halaleewwanii^j, kan warra falfala hojjatanii, kan warra Waaqota tolfamoo Waaqef-fataniitii fi kan sobduuwwan cu-faa hara ibiddaati fi dinyii^k bobawuu keessa ta'a; kunis du'a lammaffaa dha."

⁹Maleekkota torban warra wociitii^l torban dhayicha^m dhumaa torbaniin guutaman qaban keessaas inni tokko dhufee, "kooottu, misirittii jechuunis niitii hoolichaaa sitti nan agarsiisaatii" naan jedhe.

¹⁰Innis hafuuraan na fuudhee gaara guddaa fi dheeraa tokkootti na geesse; otoo magaalattiin qulqulluun jechuunis Yerusaalemi samii keessaa waaqa biraa gadi buutuu natti agarsiise; ¹¹Isiin ulfinna Waaqayyootiin ni ibsiti turte; calaqqifniⁿ ifa isiis akkuma calaqqisa dhagaa gatii guddaa, akka dhagaa Yaasi-phiidi qulqulluu akka bilillee ture. ¹²Magaalattiinis masaraa^o guddaa fi ol dheeraa karra kudhanii lama qabu qabdi turte;

² ykn *dirii*; ³ ykn *intala fiudhaa/daayyaa*;
^{b3} ykn *qoonqa /qoonqoo*; ^{c3} ykn *fulaan*;
^{d4} ykn *ila*; ^{e4} ykn *laalatii*; ^{f4} ykn *seerrii dullachi*;
^{g6} ykn *yaa guutame/summurame*;
^{h7} ykn *dabsatu*; ⁱ⁸ ykn *dhugeeffachaa*; ^{j8} ykn *sharmuuxotaa*;
^{k8} ykn *dilloo*; ^{l9} ykn *qorii/gabatee*;
^{m9} ykn *balaa*; ⁿ¹¹ ykn *billiqeessii*;
^{o12} ykn *dallaya dhagaa*

Karrawwan sana irras maleek-kota kudhanii lamattu dhaabatee ture; karra kudhanii lamaan sana irrattis maqaan gosa Israa'eeli kudhanii lamaanii barreeffamee ture. ¹³Karaa ba'a biiftuu karra sadii, karaa kaabaa^p karra sadii, karaa kibbaa^q karra sadii, karaa lixa biiftuus karra sadiittu ture. ¹⁴Masaraan magaalattiis hundee^r kudhanii lama qaba ture; hundee-wwan sana irrattis maqaan ergamtoota hoolichaa kudhanii lamaanii barreeffamee ture.

¹⁵Maleekkaan natti dubbate sunis magaalattii, karrawwan isiitii fi masaraawwan isii safaruuf ulee safaraa^s kan worqii irraa hojjatame qaba ture. ¹⁶Magaalattin isii golee^t afurii qabdi turte. Dheerinni ishiitii fi garaan ishii wol-qixxee ture. Maleekkaan sunis ulee isaatiin magaalattii safare^u; baldhinni ishiis gara kiiloo meetira kuma lamaa fi dhibba lamaa ta'e; dheerinni ishii, garaan ishiitii fi ol-dheerinni ishiis

wol-qixxee ture. ¹⁷Masaraa magaalattiis ni safare; innis akka safara namaa kan maleekkichi ittiin safaraa ture sanaatti ciqilee dhibba tokko fi afurtamii afuri ta'e. ¹⁸Masarichi dhagaa Yaasiphidiitiin ijaarame; magaalattiin ammoo worqii qulqulluu akka daawwitii^v qulqulluu ta'een ijaaramte. ¹⁹Hundeewwan masaraa magaalattiis dhagaa gatii-guddaa gosa hundumaatiin midhaaffamani. Hundeen jalqabaa Yaasiphiidiin, lammaffaan sanpheeriin, sadaffaan kaalqedooniin, afraffaan immoo imeraaldiin midhaaffame. ²⁰Inni shanaffaan Sardooniin, jahaffaan Sardiyooniin, torbaffaan Kirisaliixooosiin, saddeettaffaan beeriloosiin, saglaffaan Tophaaziiyooniin, kudhanaffaan Kirisophiraasoosiin, kudhanii tokkoffaan Yaakintiin, kudhanii

^p13 ykn *mirgaa*; ^q13 ykn *bitaa*; ^r14 ykn *yayyaba*; ^s15 ykn *madaallii*; ^t16 ykn *moggaa*; ^u16 ykn *dhundhume*; ^v18 ykn *ufilaalii*

21:19 *Sanpheer* - dhagaa gatii guddaa kan bifa cuquliisaa qabu.

Kaalqedoon (Ageeti) - dhagaa gatii guddaa kan bifa adda addaa, yeroo baay'ee magariisaa (hadhoo).

Imeraald - dhagaa magariisa gatii guddaa.

21:20 *Sardooniks* - dhagaa gatii guddaa kan bifa adda addaa, yeroo baay'ee diimaa.

Sardiyoan - dhagaa gatii guddaa kan yeroo baay'ee diimaa.

Kirisooliit - dhagaa warqii fakkaatu.

Beeriloos - yeroo baay'ee bifa cuquliisa akka magariisaati; akkasumas bifa adda addaa qaba.

Tophaaziiyoan - yeroo baay'ee biftii isaa keelloo fakkaata.

Kirisophiraasos - dhagaa magariisa.

Yaakinti - dhagaa diimaa burtukaana fakkaatu.

Ameetisxoos - dhagaa dhiilgee yookaan gurraacha.

lammaffaan immoo Ameetisxoosiin midhaaffame. ²¹Karri kudhanii lamaan lula^w kudhanii lama turan; tokkoon tokkoon karra sanaas lulaan hojjatame. Daandiin magaalattiis worqii qulqulluu akkuma daawwitii waa muldhisuu ti.

²²Waaqni Gooftaan waan hunda danda'uu fi hoolichi mana qulqullummaa isii waan ta'aniif ani magaalattii keessatti mana qulqullummaa tokkollee hin argine. ²³Biiftuun yookaan ji'i magaalattiif ibsuun hin barbaachisu; ulfinni Waaqayyoo ifa kennaafiitii; hoolichis ibsaa ishiiti. ²⁴Saboonni ifa isiitiin dedeebi'u; mootonni lafaas ulfinna isaanii gara isiitti fidu. ²⁵Sababii halkan achi hin jirreef karrawwan magaalattii matumaa^x guyyaan hin cufamani. ²⁶Ulfinnaa fi surraa^y sabootaa gara ishii ni fidu. ²⁷Worra maqaan isaanii kitaaba jireennaan kan hoolichaa keessatti galmeeffame malee wonni xuraawaan tokkoyyuu yookaan namni waan jibbisiisaa hojjatu yookaan namni nama gowwoomsu kamiyyuu magaalaa sana hin seenu.

Laga Jireenyaa

22 Maleekkaan sunis laga bishaan jireenyaa qulqulluu akka bilillee kan teessoo hoolichaa keessaa burqu tokko natti agarsiise. ²Bishaan laga

sanaas wadhakkaa daandii magaalattii^z irra yaa'aa ture; gamaa gamana lagichaa irras mukni jireenyaa firii^a gosa kudhanii lamaa naqatu dhaabatee ture; innis ji'uma ji'aan firii naqata ture; baalli muka sanaas saboota fayyisuuf tajaajilaa^b ture. ³Ammaan achi abaarsi tokkoyyuu hin jiraatu; teessoon Waaqayyootii fi teessoon hoolichaa magaalattii keessa ni ta'a; garboonni isaas isa tajaajilu. ⁴Isaan fuula isaa ni argu; maqaan isaas adda isaanii irratti ni barreeffama. ⁵Kana booddee^c halkan hin jiru; ifni ibsaa yookiin ifni biiftuu isaan hin barbaachisu; Waaqayyoo Gooftaan ifa isaaniif ta'aatii. Isaanis baraa hanga barabaraatti nimoo'u.

⁶Maleekkaan sunis, "dubbiiin kun amanamaa fi dhugaa dha; Gooftaan, Waaqni hafuurota^d raajotaa^e sun waan dafee ta'uu qabu hojjattoota isaatti agarsiisuuf jedhee maleekkaa isaa ergeera" naan jedhe.

Yesuus ni Dhufa

⁷"Kunoo, ani dafee nan dhufa! namni dubbii raajii^f kitaaba kana keessa jiruu eegu sun eebbifamaa dha."

^w21 ykn *callee/dooqa*; ^z25 ykn *akkanallee jedhanii*; ^y26 ykn *midhaaguma* ²2 ykn *diraa*; ^a2 ykn *midhaani mukaa/ija*; ^b2 ykn *gargaaraa*; ^c5 ykn *duubatti*; ^d6 ykn *ayyaanota*; ^e6 ykn *raagotaa*; ^f7 ykn *himana/dubbii raagaa*

⁸Ani Yohaannis waan kana cufa dhaga'eera; argeeras. Anis yommuu waan kana dhaga'ee argetti maleekkaa waan kana natti agarsiisaa ture sanaaf sagaduuf jedhee miila isaa irrattin lafa dhaye. ⁹Inni garuu, "naa hin sagadin! anis tajaajilaa siifi obboleeyyan kee raagota wajjiin, akkasumas warra dubbii kitaaba kanaa eegan mara waliin tajaajiluu dha; Waaqayyoof sagadi!" naan jedhe.

¹⁰Inni akkana naan jedhe; "Sababii Yeroon sun dhiyaateef dubbii raajii kitaaba kanaa chaappaadhaan hin cufin. ¹¹Namni jallinna hojjatu jallinna isaatti haa fufuu; namni xuraawaan xuraawummaa isaatti haa fufuu; qajeelaanis qajeelummaa isaatti haa fufuu; namni qulqulluun immoo qulqullummaa isaatti haa fufuu."

¹²"Kunoo, ani dafee nan dhufa; gatiin kiyya na bira jira; tokkoo tokkoo namaatiifis akkuma hujii isaatti nan kenna. ¹³Alfaa fi Omeegaan, inni duraatii fi inni booddee, jalqabaa fi dhumni anuma.

¹⁴"Warri akka muka jireenyaa bira ga'aniif, karrawaniinis akka magaalattii seenaniif mirga qabaachuuf jedhanii uffata isaanii miicatan eebbifamoo dha. ¹⁵Garuu saroonni, falfaltoonni, halaleewan^g, warri nama ajjeesaniifi warri Waaqota tolfamoo waaqefatan akkasumas warri dhara jaalatanii fi warri dhara dubbatan

hundinuu alatti hafu.

¹⁶"Ani Yesuus, akka inni waan kana waldoota kiristaanaa keessatti isinii dhugeessuuf^h maleekkaa kiyya ergeera; ani hiddaa fi sanyii Daawiti; bakkalcha barii kan ifuu dha."

¹⁷Hafuurichii fi misirrittiinⁱ, "koottu!" jedhu; namni dhaga'us, "koottu!" haa jedhuu. Namni dheebotu cufti haa dhufuu; kan barbaadu cuftinuu bisaan jireenna tola haa fudhatu.

¹⁸Nama dubbii raajii kitaaba kanaa dhaga'u hunda nan beek-kachiisa; jechuunis nama kamiyyuu yoo inni dubbii kanatti waan tokkollee ida'e, Waaqayyo dhayichawwan^j kitaaba kana keessatti ibsaman isatti ida'a. ¹⁹Namni kamiyyuu yoo dubbii kitaaba raajii kana keessaa waan tokkollee hirdhise, Waaqayyo muka jireennaatii fi magaalattii qulqulluu kitaaba kana keessatti ibsaman keessaa qooda isaa hirdhisa.

²⁰Inni waan kana rageessus, "dhuguma ani dafee nan dhufa" jedha;

aamiin, yaa Gooftaa Yesuus koottu.

²¹Ayyaanni Gooftaa Yesuusi qulqulloota cufa waliin haa ta'u; aamiin.

^g15 ykn *hawadattoonni*; ^h16 ykn *dhuga-bawuuf/rageessuuf*; ⁱ17 ykn *idaayyaan/intalli fuudhan*; ^j18 ykn *balaa*